

Iz sveta tišine

Slovenska smučarka Anja Drev na 18. zimskih olimpijskih igrah gluhih osvojila medaljo

Skupščina Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije 2015

Obvestilo uredniškega odbora

Pred vami je aprilaska številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli zanimive vsebine iz sveta gluhih in naglušnih, koristne informacije in poučne članke. Tokrat lahko berete o uspešni udeležbi Slovenije na 18. zimskih olimpijskih igrah gluhih ter najdete delno poročilo o izvajanju posebnih socialnih programov v letu 2014 in druge zanimivosti. Želimo vam prijetno branje. Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Če bi želeli tudi sami napisati prispevek, ste pri srčno vabljeni, da ga pošljete po elektronski pošti ali na naslov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, s pripisom 'za IST'.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite prejemati, vas vabimo, da nam na naslov Zveze ali po elektronski pošti sporočite svoje ime, priimek ter naslov, da vas uvrstimo med njegove prejemnike.

Ne pozabite tudi na spletno glasilo IST, ki je dosegljivo na spletni strani www.zveza-gns.si.

Še vedno velja vabilo za dejavno sodelovanje pri ustvarjanju našega skupnega glasila Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov urednistvo.ist@zveza-gns.si.

Uredništvo

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Pošiljanje pisnega in slikovnega gradiva za glasilo IST

V uredništvo prihajajo različne vrste datotek in fotografij za objavo. Radi bi vas vnovič spomnili na že napisana navodila, kako in v kakšni obliki je treba pripraviti in poslati datoteke. Le ob upoštevanju navodil bomo lahko zagotovili kakovost našega tiskanega medija.

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304).

Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega čitalca, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument! Ko boste besedilo v Wordu poslali po elektronski pošti, zraven pripnite še fotografije v formatu jpg. Če poslane fotografije in besedila ne bodo ustrezala navodilom, bomo članke prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

Uredništvo

IZDAJATELJ: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22
SPLETNA STRAN: www.zveza-gns.si UREDNIK: Adem Jahjefendić, urednistvo.ist@zveza-gns.si UREDNIŠKI ODBOR: Franc Forštnar, Aleksandra Rijavec Škerl, Valentin Jenko, Robert Žlajpah LEKTORICA: Anita Jurič OBLIKOVANJE: Matjaž Plut TISK: Farba, grafične storitve d. o. o. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. V posameznih primerih mnenja posameznikov ne izražajo obvezno tudi mnenja ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.
Fotografiji na naslovnici: Ponosne nosilke medalj – Veronika Grygarova, Tereza Kmočova, Anja Drev; Skupščina Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije 2015, **Foto:** ZDGNS

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije se v letošnjem letu aktivno pridružuje evropskim in svetovnim organizacijam, ki opozarjajo na pomen varovanja sluha in skrbi zanj. Leta 2007 je Svetovna zdravstvena organizacija 3. marec razglasila za mednarodni dan skrbi za sluh (International Ear Care Day oziroma IECD). Tema letošnjega mednarodnega dne skrbi za sluh poudarja nevarnost nastanka okvar zaradi preglasnega poslušanja glasbe in nosi naslov »Poslušajmo glasbo varno«. S tem se posebej apelira na mlajšo populacijo, ki opozoril še vedno ne jemlje dovolj resno.

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je v letu 2013 izvedel študijo o navadah slovenskih mladostnikov in njihovem poslušanju glasbe z uporabo prenosnih predvajalnikov glasbe. »Na podlagi zbranih rezultatov 1.635 sodelujočih pri anketi smo ugotovili, da 12,4 odstotka mladostnikov s svojimi navadami poslušanja tvega, da bo pri njih v večletnem časovnem obdobju prišlo do poškodbe sluha,« ugotovitve povzema dr. Sonja Jeram z NIJZ in dodaja, da so podoben delež ugotovile tudi različne študije v tujini.

Izgubo sluha je izjemno težko prepoznati in jo pogosto zaznamo šele, ko se pojavijo težave v razumevanju sogovornikov. Ugotovitve Svetovne zdravstvene organizacije so, da je nujno potrebno v državah članicah razvijati načrte in programe, ki delujejo v smislu preventive in zgodnje rehabilitacije po odkritju izgube sluha. Splošno prepričanje, da izguba sluha vpliva pretežno le na komunikacijo in na težave, povezane z njo, je žal zmotno, saj predvsem v odrasli dobi vpliva na človeka celostno. Zato je nujno potrebno opozoriti na spremembe, ki jih posamezniki doživljajo tako na psihosocialnem kot tudi na zdravstvenem področju: debelost, diabetes, depresija, demenca ...

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je v sodelovanju s Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani organizirala mednarodno konferenco o pomenu zgodnje obravnave oseb z okvaro sluha ter možnih učinkovitega preprečevanja izgube sluha in vplivov, ki jih ima le-ta na posameznika. Konferenca z naslovom »Slišim, a ne razumem!« je potekala v torek, 21. aprila 2015, v prostorih Pedagoške fakultete v Ljubljani.

Adem Jahjefendić

S sekretarjeve mize

»Kakor vrtnica ima tudi življenje svoje trne.«

Brezplačna aplikacija Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije na mobilnih telefonih

Zveza je razvila mobilno aplikacijo z namenom približati dostopnost do pomembnih informacij gluhih in naglušnim. Aplikacijo si lahko naložite brezplačno ter v velikem delu ne potrebuje direktnega dostopa do interneta, kar omogoča še cenejši dostop do informacij. Poleg osnovnih informacij o delovanju Zveze in društev so naloženi še posebni programi, kot so slovar, klicni center, počitnikovanje in informativni mediji.

Aplikacija AMZS

Narodna galerija za gluhe in naglušne

Za otroke in odrasle pripravljajo ogled razstav in dejavnosti, prilagojen gluhih in naglušnim. Vstop na vse dejavnosti je prost. Nekatere razstave so tolmačene v znakovni jezik.

Narodna galerija in predstavitev gluhega kiparja Ivana Štreklja

Pripravili so razstavo Umetnost za nove dni. Predstavili bodo kipe iz vladne umetnostne zbirke, ki jo bo med drugimi vodila tudi gluha likovna pedagoginja Petra Rezar, in sicer bo predstavila gluhega kiparja Ivana Štreklja.

Galerija Jakopič za gluhe in naglušne

Tudi galerija Jakopič je pripravila posebno razstavo Marka Modica z naslovom Peti element ter vodstvo

po razstavi opremila s tolmačem. Kultura se vedno bolj približuje gluhih in naglušnim in s tem se odpirajo vrata v svetove, ki so bili zaradi gluhoti marsikomu zaprta.

Slovenski gledališki inštitut

Inštitut je nacionalni javni zavod, ki se ukvarja z razvojem gledališke kulture in promocijo gledališke umetnosti ter razvija vlogo osrednjega nacionalnega muzeja za področje slovenskega gledališča, ki deluje že več kot 60 let. Z namenom, da se kultura in gledališka umetnost čim bolj približata tudi gluhih in naglušnim, smo načrtali dobro sodelovanje.

RTV Slovenija vedno bolj dostopna gluhih in naglušnim

Naše sodelovanje z RTV Slovenija je obrodilo dobre rezultate in beležimo rekord, ki ga želimo s časom še izboljšati. V letu 2014 je bilo podnaslovljenega 74 % vsega predvajanega na TV Slovenija na prvem programu in 63 % vsega predvajanega na drugem programu. Cilj je v skladu z direktivo EU, in sicer da je 100 % vsega programa podnaslovljenega in 5 % vsega programa tolmačenega v znakovnem jeziku. Poleg tega imamo dobro sodelovanje z oddajo Prislusnimo tišini in prilagojeno spletno stran RTV Slovenija na Dostopno.si.

Spletna stran Dostopno.si

Skupščine in občni zbori društev

S predsednikom Zveze Mladenom Veršičem obiskujeva skupščine oziroma občne zборе društev, kjer se seznaniva z delovanjem društev in njihovimi programi. Vsekakor je delo društev izredno pomembno in

brez njih bi bilo življenje gluhih ter naglušnih mnogo slabše. Društva so marsikomu drugi dom, kjer zadovoljujejo svoje potrebe, predvsem pa potrebo po druženju s sebi enakimi.

Skupščina Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije 2015

V četrtek, 16. aprila 2015, je v sejni dvorani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije potekala 40. redna skupščina Zveze. Skupščina je sestavljena iz delegatov 13 društev gluhih in naglušnih, ki so člani Zveze. Delegati skupščine so prejeli zelo obširen material v skladu s sklicanim dnevnim redom. Potrdili so vsa poročila za leto 2014 ter vsebinski in finančni plan za leto 2015. Pohvalili so delo Zveze in številne dosežke tako na vsebinskem področju kot tudi na področju zakonodaje. Vsi ti rezultati so plod dobrega sodelovanja med Zvezo in društvi, strokovnimi sodelavci, člani različnih organov ter vsemi zunanji sodelavci. Delegati so potrdili dve spremembi Statuta Zveze ter potrdili pet pravilnikov znotraj Zveze. Ob zaključku skupščine pa so vsi prejeli izvode različnih publikacij, ki jih je Zveza izdala v letu 2014.

Skupščina ZDGNS 2015

Slovensko združenje za požarno varnost je prisluhnilo tudi gluhih in naglušnim

Dostopnost stavb osebam s posebnimi potrebami je bilo do sedaj zelo neznan področje. Stavbe morajo biti načrtovane, zgrajene in vzdrževane tako, da jih lahko uporabljajo vsi, tudi gluhi in naglušni. Populacija se stara, starost pa praviloma prinese s seboj tudi gibalno ali senzorno oviranost. Arhitektonske oziroma komunikacijske ovire gibalno in senzorno oviranim osebam preprečujejo dostop do informacij in komunikacije ali ga ovirajo. Če pride do požara, potresa ali druge nenadne nevarnosti, je treba vsem zagotoviti varno evakuacijo iz stavbe. V sodelovanju s Slovenskim združenjem za požarno varnost smo razvili nekatere standarde, pri tem pa tudi skozi seminarje ozavestili številne strokovnjake o problematiki gluhih in naglušnih.

Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije

Začeli smo plodno sodelovanje z Inštitutom za varovanje zdravja RS in nadejamo se dobrega sodelovanja za naprej. Veliko imamo skupnih tem, ki jih bomo družno odpirali ter s tem ozaveščali javnost o težavah, ki jih imajo osebe v zvezi s hrupom oziroma izgubo sluha. Znanstveni odbor Evropska komisije za pojavljajoča in na novo ugotovljena zdravstvena tveganja (SCENIHR) je leta 2008 opozoril, da dolgotrajno poslušanje preglasne glasbe z rabo prenosnih predvajalnikov glasbe lahko predstavlja tveganje za poškodbe sluha, ki se kaže kot šumenje v ušesih (tinitus) oziroma začasna ali trajna naglušnost. Ker je prodaja prenosnih predvajalnikov glasbe v Evropi v zadnjih letih izjemno porastla, strokovnjaki ocenjujejo, da se je po letu 1980 število mladih, izpostavljenih visokemu nivoju zvoka pri družabnih aktivnostih, potrojilo in doseglo približno 19 %. Zato opozarjajo, da še vedno ni na razpolago dovolj podatkov, na podlagi katerih bi natančno ocenili tveganje. Kot pomembne med drugim navajajo podatke o vedenjskih vzorcih rabe prenosnih predvajalnikov glasbe, trajanju poslušanja glasbe, nivoju glasnosti zvoka na slušalkah in izpostavljenosti drugim virom glasnega zvoka. Da bi prispevali k pridobivanju podatkov in ozaveščali mlade v Sloveniji o možnih škodljivih posledicah dolgotrajnega poslušanja preglasne glasbe, so na Inštitutu za varovanje zdravja Republike Slovenije skupaj s predstavniki območnih zavodov za zdravstveno varstvo in v sodelovanju s Slovensko mrežo zdravih šol izvedli pilotno študijo med dijaki 20 srednjih šol. Namen te pilotne študije je bil testiranje vprašalnika in pridobitev preliminarne ocene deleža dijakov, ki glasbo poslušajo tako, da jim lahko predstavlja tveganje za poškodbo sluha. K sodelovanju so povabili vse srednje šole, ki sodelujejo v Slovenski mreži zdravih šol. Pri študiji je sodelovalo 20 šol, od tega 5 gimnazij, 7 poklicnih šol in 8 drugih srednjih šol. Študija je bila izvedena v sklopu aktivnosti ob mednarodnem dnevu ozaveščanja o hrupu leta 2011. Pilotna študija o navadah mladostnikov pri poslušanju glasbe z uporabo prenosnih predvajalnikov glasbe je pokazala, da je med 420 sodelujočimi mladostniki okoli 18 % tistih, ki s pogostim in dolgotrajnim poslušanjem glasne glasbe prek slušalk tvegajo, da bodo s tem povzročili začasne ali trajne poškodbe sluha. Na podlagi izvedbe pilotne študije so izpopolnili vprašalnik, s katerim načrtujejo izvesti obsežnejšo spletno anketo, in sicer na večjem in primernejšem vzorcu, za podrobnejšo statistično obdelavo podatkov. Zaradi previdnosti svetujejo, da so vsi, ki pogosto glasbo poslušajo naglas, pozorni na

šumenje v ušesih in začasen premik praga občutljivosti ter po takem dogodku poskrbijo za daljše obdobje tišine. Možno je, da so taki posamezniki še posebej občutljivi in se bodo pri njih okvare sluha pojavile prej kot pri večini ostalih. Priporočajo tudi, da take osebe uporabljajo zaščito za sluh, če se hrupu ne morejo izogniti (vir: IVZ).

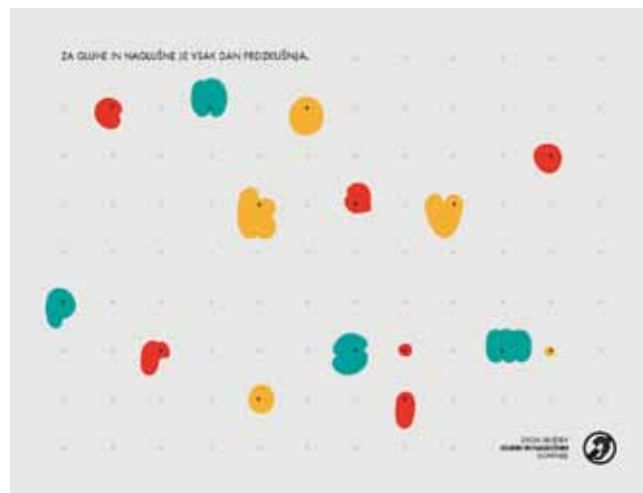
Poslušajmo glasbo varno

3. marec – mednarodni dan skrbi za sluh

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije se aktivno pridružuje evropskim in svetovnim organizacijam, ki opozarjajo na pomen varovanja sluha in skrbi zanj. Leta 2007 je Svetovna zdravstvena organizacija razglasila 3. marec za mednarodni dan skrbi za sluh (International Ear Care Day oziroma IECD). Število ljudi, ki se sooča z izgubo sluha, je po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije doseglo že 360 milijonov. Predvidevajo, da se bo s težavo izgube sluha leta 2025 spoprijemalo okoli 900 milijonov ljudi. V Evropi se blaga okvara, torej izguba sluha na nivoju 25 dB (definicija Svetovne zdravstvene organizacije), pojavlja že pri 16 odstotkih odraslih v starosti od 18 do 85 let. V Sloveniji je približno 70.000 uporabnikov slušnih aparatov, po podatkih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije pa se letno izda 13.000 novih slušnih aparatov. V Sloveniji je približno 150.000 oseb z okvaro sluha, od katerih jih ima le približno polovica ugotovljeno okvaro. Prav zaradi zavedanja čedalje večje povezanosti med različnimi obolenji, kjer je izguba sluha ena od večjih težav, so Evropska zveza naglušnih (EFHOH, katere članica je tudi naša Zveza), Evropsko združenje strokovnjakov za področje sluha (AEA) in Evropsko združenje proizvajalcev slušnih pripomočkov (EHIMA) v skupni izjavi pozvali Evropsko komisijo, da poda pobude za uveljavitev redne sistematične kontrole sluha pri odraslih osebah, starejših od 55 let, v državah Evropske unije.

Za gluhe in naglušne je vsak dan preizkušnja

Tudi v letu 2015 aktivno sodelujemo z Agencijo Pristop z namenom, da javnost ozavestimo o težavah, ki jih imajo osebe s slušnim aparatom. Dejansko je za njih vsak dan preizkušnja. Stilno oblikovani jumbo plakati, ki so bili postavljeni po Ljubljani, so nagovarjali ljudi o nevidni invalidnosti, ki jo opazimo šele takrat, ko stopimo v stik s tako osebo. Agenciji se zahvaljujemo za promocijo, ki v ničemer finančno ne obremenjuje Zveze.

Jumbo plakat agencije Pristop

AMZS – Brezplačna aplikacija in trening varne vožnje

Udeležba v prometni nesreči ali okvara avtomobila na cesti predstavlja neugodje vsakemu udeležencu v prometu. Tudi če ne preštevamo žrtev ali poškodb, prisilna zaustavitev na poti povzroči najmanj spremembo načrtovanega dneva posameznika. V sklopu mednarodnega projekta pod okriljem Mednarodne avtomobilistične zveze (FIA) so se v AMZS zavzeli za večjo varnost v prometu v segmentu gluhih in naglušnih. V sodelovanju z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije so osvetlili področja, na katerih bi lahko vsakdanjost olajšali tudi za osebe z okvaro sluha. Ob zaključku uvodnega dela sodelovanja so v AMZS Center varne vožnje na izpopolnje-

Trening varne vožnje

vanje povabili 40 članov društev Zveze, predstavili tudi enostavno rešitev nadgradnje mobilne aplikacije, s katero so olajšali komunikacijo pri organizaciji pomoči na cesti, ki so jo izvedli v sodelovanju z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije. Ob tem smo še skupaj organizirali novinarsko konferenco, ki je bila zanimiva za različne medijske hiše. V medijih je ta dogodek še močno odmeval in prejeli smo kar nekaj vzpodbudnih in pozitivnih povratnih informacij.

Škofjeloški pasijon – nepozabna zgodba tudi za gluhe in naglušne

V letošnjem postno-velikonočnem času je bil v Škofji Loki po šestih letih ponovno uprizorjen Škofjeloški pasijon, ki je razglašen za živo mojstrovino državnega pomena in kot tak vpisan v register žive kulturne dediščine. Ustvarja ga čez 1000 prostovoljcev, med njimi tudi okoli 80 konjenikov, ki jih žene požrtvovalnost, da na trgih Škofje Loke uprizorijo biblijsko zgodbo, ki jo je davnega leta 1721 zapisal pater Romuald Marušič. Organizatorji so tokrat posebej poskrbeli tudi za gluhe in naglušne. Da bi jim ponudili čim boljše doživetje, so prizorišče ob Kašči, tako imenovano prizorišče D, v dveh terminih uprizoritve v ta namen posebej tehnično uredili. Zavedajo se, da prireditev na prostem ob stalnem gibanju igralcev, pogostih zvokih zunanega okolja ter narečnem govoru predstavlja za naglušne nepremostljivo oviro pri razumevanju in posledično tudi vodi k neudeležbi gledaliških predstav. Zato so se odločili za prilagoditev za gluhe osebe s tolmačem slovenskega znakovnega jezika in za naglušne osebe s podnaslavljanjem in indukcijsko zanko.

Škofjeloški pasijon

Razpis za brezplačno letovanje in rehabilitacijo ter redni razpis za letno sezono

V okviru posebnega socialnega programa Ohranjanje zdravja in rehabilitacija oseb z okvaro sluha Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije organizira brezplačno letovanje in rehabilitacijo za social-

no ogrožene gluhe, naglušne in gluhoslepe osebe. Poleg brezplačnega letovanja, ki se ga vsako leto udeleži vedno več gluhih in naglušnih, je objavljen tudi razpis za letno sezono. Ta program je eden najpomembnejših, saj ga uporabniki ocenjujejo za življenjsko pomembnega.

Pop TV v oddaji 24 ur tudi o gluhih in naglušnih

V sodelovanju s Pop TV smo pripravili poseben prispevek glede zlorab nekaterih posameznikov, ki se pretvarjajo, da so gluhi in naglušni ter v imenu svoje »invalidnosti« ali pa celo v imenu naših organizacij zbirajo sredstva. Zveza z društvi se ne poslužuje takšnih oblik zbiranja sredstev!

24ur.com: Pozor pred prevaranti

Radijska oddaja na RTV Slovenija o gluhih in naglušnih

V oddaji Glasovi svetov je gostovala podpredsednica Zveze Darja Pajk, ki je z gosti in novinarko spregovorila o gluhoti in naglušnosti ter ponovno poudarila največje izzive, s katerimi se soočajo naglušne osebe.

Siol.net je objavil popravek Zveze na njihov prispevek o košarki gluhih

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je vložila zahtevek za objavo popravka glede članka novinarja Siol.net o odpovedi udeležbe gluhe košarske reprezentance na svetovnem prvenstvu v košarki. V članku je bilo objavljenih nekaj netočnih informacij, ki niso odražale celotne slike. Siol.net je popravek objavil in s tem smo javnosti podali celotno informacijo.

Upravni odbor Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije

Udeležili smo se prve seje upravnega odbora Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije v letu 2015, na kateri smo potrdili poročila za preteklo leto in izhodišča za delo v letu 2015. Na

seji smo obravnavali tudi spremembe Zakona o fundacijah, saj je to eden od krovnih zakonov o financiranju FIHO. Vsakič ko država odpre razpravo o tem zakonu, se seveda bojimo, da ne bi sistemsko spremenila načina financiranja in sredstva iz iger na srečo prenesla v državni proračun. V kolikor se to zgodi, to zagotovo pomeni zmanjšanje sredstev za vse invalidske organizacije.

Ekipa Spletne TV za gluhe in naglušne pokrila velik športni dogodek v tujini

Delo informativne dejavnosti Zveze se vidi tudi v tujini. Strokovni sodelavci ekipe so bili povabljeni, da za zunanjega naročnika snemajo II DCL futsal tekmovanje v Gradcu, v Avstriji. Delo so za naročnika opravili odlično in prejeli številne pohvale in tudi vabila za snemanja drugih podobnih dogodkov.

Ekipa Spletne TV

Evropski dan številke 112 tudi za gluhe in naglušne

Ob praznovanju evropskega dneva številke 112 je Uprava RS za zaščito in reševanje organizirala dneve odprtih vrat, kjer so se lahko prebivalci seznanili z delom operativnih centrov, še posebej pa so ponudili tudi možnost ogleda za gluhe in naglušne obiskovalce. Tovrstno sodelovanje je izredno pomembno za nadaljnji razvoj teh centrov, da bi bili še bolj prijazni in dostopni za gluhe in naglušne in morda našli pot skupnega sodelovanja s Klicnim centrom za osebe z okvaro sluha, ki ga izvaja Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik.

Državne proslave prilagojene tudi gluhim in naglušnim

V sodelovanju z Ministrstvom za kulturo, Službo za državne proslave smo se dogovorili glede prilagoditev za gluhe in naglušne. Zadeva je bila predstavljena tudi na seji Koordinacijskega odbora za državne proslave in prireditve ter sprejet je bil dogovor, da bodo zagotovili tolmača za znakovni jezik ter induk-

cijsko zanko na sami prireditvi, v kolikor se jim bo vsaj nekaj dni prej napovedala gluha oziroma naglušna oseba. Ob tem pa je sprejet tudi dogovor z RTV Slovenija, da bo na njihovem tretjem programu v znakovni jezik pretolmačen neposredni prenos proslave. Zaradi tehničnih težav pri zagotovitvi podnaslavljanja se za podnapise še nismo mogli dogovoriti. Zagotovo je to naša naslednja prioriteta dela.

Prešernova proslava s tolmačem v slovenski znakovni jezik na RTV Slovenija

RTV Slovenija je zagotovila sliko v živo s prireditve Prešernove proslave prek MMC kanala s tolmačem za slovenski znakovni jezik. Posnetek prireditve s tolmačem je bil ponovljen, prav tako je celotna oddaja na voljo na spletni strani RTV Slovenije na Dostopno.si.

Praktični seminar in delavnica o vodenju tečaja slovenskega znakovnega jezika za gluhe izvajalce

Na Zvezi smo organizirali posebno delavnico in seminar za vse tiste gluhe izvajalce tečajev znakovnega jezika, ki so tovrstne tečaje že vodili v preteklosti. Tako so le obnovili ter osvežili svoje znanje. Omenjeni seminar je bil namenjen dodatnemu usposabljanju in izobraževanju za podajanje učne snovi na tečajih znakovnega jezika. S tem smo pridobili novo generacijo gluhih izvajalcev, ki bodo novi nosilci znakovnega jezika.

Samo Petrač – dobitnik Bloudkove plakete za leto 2014

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije in Zveza za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite sta predlagala Sama Petrača za posebno športno priznanje Republike Slovenije.

Samo Petrač je prvič nastopil na Evropskem prvenstvu gluhih v alpskem smučanju leta 1986 v avstrijskem Schladmingu. Na Zimskih olimpijskih igrah gluhih je prvič nastopil v kanadskem Banffu leta 1991, ko je še tekmoval pod jugoslovansko zastavo. Svojo športno kariero je začel že v zgodnjem otroštvu, ko se je vključil v smučarski klub Alpetour v domačem kraju Škofja Loka. Od takrat se je njegova tekmovalna kariera v alpskih smučarskih disciplinah počasi vzpenjala, dokler nista leta 1992 na evropskem prvenstvu v alpskem smučanju skupaj s soreprezentantko Sabino Hmelina osvojila prvi medalji za samostojno Slovenijo. To mu je dalo zagon, da je na Zimskih olimpijskih igrah gluhih v Yllasu na Finskem leta 1995 osvojil tri medalje.

Leta 1997 je zbolel in se dve leti bojeval z boleznijo. Ko jo je premagal, je prismočal zlato odličje v smuku na Zimskih olimpijskih igrah gluhih v švicarskem Davosu leta 1999. Ni tekmoval samo v alpskem smučanju, bil je tudi odličen kolesar. Leta 1993 je na Letnih olimpijskih igrah gluhih v Sofiji osvojil bronasto medaljo v 100-kilometrski cestni dirki. Samo Petrač je najuspešnejši gluhi športnik v zgodovini športa gluhih Slovenije in tudi bivše Jugoslavije in eden izmed najuspešnejših športnikov med vsemi slovenskimi invalidi. Je edini gluhi športnik na svetu, ki ima medaljo tako z Letnih kot Zimskih olimpijskih iger gluhih. V svoji bogati športni karieri je osvojil številna odličja, z večjih tekmovanj jih ima kar dvanajst. Zaradi odličnih športnih rezultatov in tudi zaradi volje do življenja ga je Mednarodni komite za šport gluhih leta 2001 odlikoval z medaljo časti. Štirikrat je bil proglašen za športnika invalida leta. Nikoli ni imel statusa vrhunškega športnika, čeprav gre za osebo, ki je posvetila svoje življenje športu. Iskrene čestitke za prestižno priznanje!

Samo Petrač, foto: Bor Slana

Anja Drev osvojila bron v smuku na Zimskih olimpijskih igrah gluhih v Rusiji

18. Zimskih olimpijskih iger gluhih, znanih tudi pod imenom Deaflympics Hanti-Mansijsk 2015, se je udeležilo 692 športnikov in vodstvenih oseb iz 27 držav. Slovenijo je zastopala alpska smučarka Anja Drev, ki je v smuku osvojila tretje mesto. Iskreno čestitamo Anji za osvojeno medaljo, ki je za njenih rosnih 18 let izredna napoved za nadaljnje dosežke!

Anja Drev osvojila bron

FIHO-poročilo za leto 2014

V roku in z vsemi dokumenti smo pripravili zelo bogato poročilo za Fundacijo za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji za leto 2014 na državni in lokalni ravni. Zagotovo ocenjujemo, da gre za eno najbolj »bogatih in delovnih« let, saj je poročilo zelo obsežno, s številnimi dogodki in aktivnostmi.

Revizija neodvisnega revizorja, upravni in nadzorni odbor, zaključno poročilo Zveze

Pripravili smo celotno dokumentacijo, ki jo je pregledal tudi neodvisni revizor. Mnenje revizorja je pozitivno, prav tako tudi ocena nadzornega in upravnega odbora, ki sta vsa poročila potrdila. Celotna dokumentacija bo sedaj še predstavljena na skupščini Zveze. Material za skupščino je »težek« malo manj kot 500 strani, kar dejansko priča o zelo plodnem letu 2014.

Svet Zavoda Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik

Svet Zavoda Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je prav tako obravnaval poročila za preteklo leto in plan dela za leto 2015. Delo je bilo uspešno opravljeno, kar rezultira v zadovoljstvu uporabnikov. Število storitev se nenehno povečuje, kar kaže na dobro delo vodstva zavoda.

Sklep Ministrstva za kulturo za sofinanciranje programov Zveze

Vsako leto se prijavimo na razpis Ministrstva za kulturo za sofinanciranje programov informativne dejavnosti Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Čeprav se vsako leto pogoji zaostrejujejo, smo veseli, da smo prejeli sklep o sofinanciranju. Brez teh sredstev bi bilo delovanje naših programov resno ogroženo.

Poročilo za javni interes Zveze za leto 2014

Zveza je Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v roku pripravila in oddala poročilo za javni interes. Čeprav od tega statusa ne pridobivamo posebnih finančnih sredstev, smo poročilo pripravili in ga tudi oddali.

Frida Planinc imenovana v programski odbor za invalide na RTV Slovenija

Upravni odbor je sprejel sklep, da se za predstavnico Zveze v programski odbor predlaga Frida Planinc, dosedanjo članico odbora in bivšo predsednico Zveze.

Veseli nas, da je bil predlog pozitivno obravnavan ter da jo je programski svet RTV SLO imenoval za članico odbora. Imenovanje ni bilo samoumevno, saj je bilo na seznamu mnogo več kandidatov kot prostih mest, med kandidati pa Frida Planinc ni bila edina gluha oseba. Vendar pa je Frida Planinc zagotovo odlična predstavnica, ki ne bo zastopala samo gluhih in naglušnih invalidov, temveč tudi vse ostale. Za imenovanje ji iskreno čestitamo.

Frida Planinc

Nov videospot o delovanju Zveze in nov spot o hrupu

V skladu s poslanstvom Zveze in programi delovanja smo izdelali dva posebna spota, ki nagovarjata širšo skupnost o delovanju Zveze in problemih mladih ter prehrupnem poslušanju glasbe. Spota sta bila poslana vsem invalidskim organizacijam in tudi vsem lokalnim TV-postajam in drugim medijem.

Poslušajte glasbo varno

Upravni odbor kompleksa Fiesa

Sestal se je Upravni odbor Fiesa, ki je obravnaval poročilo za leto 2014. Po 15 letih mirovanja se je upravni odbor odločil, da bo zaradi dotrajanosti hotela iz sredstev najemnin začel vzdrževati objekt. V

skladu s finančnimi prilivi ga bodo postopoma, po fazah obnovili. Najprej se prioritetno obnovijo kopalnice, nato sobe, streha in balkoni ter na koncu še zunanji izgled. Dolgoročno je treba pristopiti še k obnovi večnamenske dvorane in ureditvi parkirišča. Velika želja je tudi vgradnja dvigala, ki pa zahteva večji logistični in finančni vložek.

Hotel Fiesa

Publikacija o zakonodaji Zveze

Pričujoč zbir pravnih aktov in normativov ter pravic je namenjen pregledu dela Zveze na področju zakonodaje nekje od leta 2005. Takrat sem se zaposlil na Zvezi kot vodja nekaterih posebnih socialnih programov, ob tem pa sem bil tudi tolmač in s strani vodstva zadolžen za spremljanje zakonodaje. Leta 2007 smo pripravili prvi zbir pravic gluhih in naglušnih v slovenski zakonodaji. Svoje delo na področju zakonodaje sem nadaljeval tudi kot sekretar, kjer skupaj s strokovnimi sodelavci na Zvezi, na Združenju tolmačev ter društvih in drugih organizacijah na področju dela z gluhihimi in naglušnimi sokreiramo naše zakonodajno delo. Pričujoč dokument naj bo »mala ustava« dela Zveze ter temelj za pripravo načrta in strategije dela. Dva dokumenta, ki sta odprla vrata dela na področju zakonodaje, sta zagotovo sprejeta sklepa na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide v Državnem zboru RS. Odbor državnega zbora je na 33. seji 24. 1. 2008 obravnaval problematiko gluhih in naglušnih v Sloveniji in sprejel številne sklepe, med

drugim tudi evalvacijo državne skrbi in večje skrbi za gluhe in naglušne. Odbor Državnega zbora je na 20. nujni seji 12. 3. 2008 obravnaval problematiko razporejanja sredstev Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji in sprejel sklep, da se pripravi evalvacija državne skrbi.

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

Pravice gluhih in naglušnih v slovenski zakonodaji - 2015

Pravice gluhih in naglušnih v slovenski zakonodaji

Posvet Zveze o pravicah gluhih in naglušnih v slovenski zakonodaji

Na Zvezi smo organizirali posvet, ki so se ga udeležili predsedniki in sekretarji ter številni posamezniki iz društev. Opisali smo gradiva, ki so bila pripravljena za področje zakonodaje. Predstavili smo nabor socialnih transferjev, do katerih so upravičeni gluhi in naglušni, analizo pravice do telesne okvare, analizo primerjav pravic in olajšav za gluhe in naglušne v primerjavi s slepimi in slabovidnimi, zbir pravic gluhih in naglušnih, prirejenih v slovenski znakovni jezik s strani Finančne uprave Republike Slovenije, pravice gluhih in naglušnih, prirejene v slovenski znakovni jezik skozi e-upravo za gluhe in naglušne, ter zbir pravic gluhih in naglušnih v slovenski zakonodaji do leta 2008. Vsi ti temeljni dokumenti poleg Konvencije OZN ter ostalih zakon-

skih podlag so bili priprava za temeljni pregled in akt dokumenta Delo na področju zakonodaje Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije 2005–2014. Ta, zadnji dokument je strateške narave in opravi z evalvacijo dela, izpostavi trenutno aktualne odprte zadeve ter strateške usmeritve za naprej. Na posvetu je bilo poročano, da je bilo od prvotnih 40 ciljev na področju zakonodaje iz leta 2009 delno ali v celoti realiziranih 35. Na tokratnem posvetu smo ponovno izpostavili še nerealizirane potrebe in strateški načrt za realizacijo le-teh.

Posvet je izpostavil naslednje strateške usmeritve, in sicer:

1. denarno nadomestilo za invalidnost zaradi okvare sluha (dodatek za pomoč in postrežbo, Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika),
2. 100-% telesno okvaro (Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije),
3. rehabilitacijo (Ministrstvo za zdravje),
4. slušni aparat – boljši standard (Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije),
5. Zakon o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo (osebna asistenca, skrb za starejše),
6. Pravilnik o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila,
7. brezplačno RTV-naročnina za gluhe in naglušne,
8. zaposlovanje gluhih in naglušnih,
9. izobraževanje gluhih in naglušnih (vse oblike in ravni),
10. pozitivni učinki evalvacije državne skrbi za invalide.

Matjaž Juhart

Posvet o pravicah gluhih in naglušnih v slovenski zakonodaji

Izjava za javnost

Mednarodna konferenca o naglušnosti: »Slišim, a ne razumem!«

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, reprezentativna invalidska organizacija za osebe z okvaro sluha, v katero je vključenih 13 medobčinskih društev, in Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani (Katedra za logopedijo in surdopedagogiko) sta v sklopu strokovnega dogodka »Sozvočje teorije in prakse na področju naglušnosti in gluhot« organizirali mednarodno konferenco o naglušnosti z naslovom »Slišim, a ne razumem!«.

Konferenca je bila namenjena gluhim in naglušnim posameznikom, strokovnim delavcem, učiteljem, vzgojiteljem ter drugim praktikom, prav tako pa tudi študentom študijskega programa logopedija in surdopedagogika ter raziskovalcem z imenovanega področja.

Dejstvo je, da se število ljudi, ki se soočajo z izgubo sluha, drastično povečuje in po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je doseglo že 360 milijonov oziroma 5,3 % svetovne populacije. Med to populacijo je tudi veliko število otrok.

Predvideva se, da se bo z izgubo sluha leta 2025 spoprijemalo že okoli 900 milijonov ljudi, od tega kar 10 % prebivalcev v Evropski uniji (EU). Prav tako niso bleščeče napovedi za prihodnost, saj se s staranjem prebivalstva večja tudi verjetnost izgube sluha.

V Evropi se blaga okvara, torej izguba sluha na nivoju 25 dB, pojavlja že pri 16 % odraslih v starosti od 18 do 85 let. Po izračunih se torej s to težavo sooča že več kot 71 milijonov prebivalcev Evropske unije, od tega pa jih ima 55 milijonov izgubo sluha v govornem območju, kar pomeni, da za uspešno komunikacijo že potrebujejo ustrezne slušne pripomočke. V EU naj bi bilo kar 30 milijonov ljudi, ki izgubo imajo, niso pa vključeni v obravnavo.

Izgubo sluha je izjemno težko prepoznati in se jo pogosto zazna šele, ko se pojavijo težave v razumevanju sogovornikov. To je najpogostejša senzorna okvara na svetu. Veliko vzrokov zanjo je mogoče odpraviti ali jih vsaj omiliti, preostale pa uspešno rehabilitirati. Prav zgodnje odkrivanje in rehabilitacija sta izjemnega pomena, saj zelo vplivata na zdravje posameznikov in tako tudi na javno zdravje.

Sodelovanje Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, Pedagoške fakultete, Klinike za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo Ljubljana ter Nacionalnega inštituta za javno zdravje je pokazalo, kako pomembno je poznavanje delovanja vseh, saj vsak na svojem področju vpliva maksimalno v dobrobit oseb z izgubo sluha.

Namen konference je bil povezovalni in edukacijski. Vsebina se je dotikala predvsem pomena zgodnje obravnave oseb z izgubo sluha, še posebej odrasle populacije, pa tudi možnosti učinkovitega preprečevanja izgube sluha ter vplivov, ki jih ima izguba na posameznika.

Datum konference, 21. april, je bil časovno umeščen med več mednarodnih dni, opozarjajočih na pomen sluha in tudi govora, ki je v neposredni povezavi s sluhom. 3. marec je Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) obeležila kot dan, posvečen posebni skrbi za sluh, zato je v svetu zaznamovan kot mednarodni dan skrbi za sluh (International Ear Care Day oz. IECD). Predlog za ta dan je bil podan in sprejet v Pekingu letu 2007. 16. aprila leta 1999 so brazilski logopedi in surdopedagogi predlagali, da bi se obeleževal dan glasu. Od pobude do priznanja je minilo kar nekaj časa, pa vendarle se je 16. aprila 2013 dan glasu, katerega namen je opozarjanje na pomen glasu kot najpomembnejšega dela človeške komunikacije, mednarodno priznal. Svetovni dan glasu je mednarodni poskus, da skozi edukacijo vplivamo na preprečevanje motenj glasu. Mednarodni dan ozaveščanja o hrupu (International Noise Awareness Day – INAD) pa je bil prvič organiziran v Združenih državah Amerike leta 1995 pod okriljem tamkajšnjega Centra za sluh in govor (Center for Hearing and Communication). Namen je bil ozavestiti ljudi o dejstvu, da dolgotrajna izpostavljenost hrupu škodljivo vpliva na zdravje. Ne le na sluh, temveč na celoten organizem.

Da se je konferenca kar najbolj približala tudi osebam z izgubo sluha, sta se za poslušanje zagotovili tako pisna podpora kot slušna indukcijska zanka, za uporabnike slovenskega znakovnega jezika pa tudi tolmačenje.

Pripravila: Darja Pajk,
predsednik ZDGNS
Mladen Veršič

Izvajanje posebnih socialnih programov v letu 2014

Informativna dejavnost – založništvo

S programom aktivno delujemo na področju založništva in izdajamo vsebinsko pomembne publikacije, ki se dotikajo življenja in dela oseb z okvaro sluha. Javni mediji so osebam z okvaro sluha nedostopni, podane informacije s specifičnega področja (izobraževanje, zaposlovanje, zakonodaja, vsebinska področja) pa so pomembne pri oza-veščanju in krepitvi identitete. S tem programom ohranjamo identiteto in kulturo gluhe skupnosti in nadomeščamo podobne javne programe. Informiranje o razvoju, raziskavah in znanstvenih ugotovitvah na področju gluhot (gluhi, naglušni, gluho-slepi, osebe s polževim vsadkom) in dejavnostih, povezanih z njimi (razvoj slovenskega znakovnega jezika, polžev vsadek, tehnični pripomočki, tehnologija) ter s spremembami v zakonodaji, je življenjskega pomena za naše uporabnike. Tako so bile v letu 2014 izdane:

- Knjiga Medmeti na presečišču slovenskega besednega in znakovnega jezika, publikacija
- Ponatis učbenika Naučimo se slovenskega znakovnega jezika 1
- Ponatis slikanic v slovenskem znakovnem jeziku Mojca Pokrajculja, Peter Klepec, Kdo je napravil Vidku srajčico?
- Odkup Slikovnih slovarjev slovenskega znakovnega jezika 1, 2 in 3
- Ponatis Slikovnega slovarja slovenskega znakovnega jezika 1

Strokovna monografija Medmeti

Skupina za razvoj slovenskega znakovnega jezika

Tolmačenje – razvoj slovenskega znakovnega jezika

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije od leta 1979 sistematično deluje na področju razvoja in uveljavitve slovenskega znakovnega jezika. Rezultat tega so izdani priročniki, CD-slovarji in Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika. Kljub sprejetemu zakonu pa država ne zagotavlja sistemskega vira za razvoj slovenskega znakovnega jezika. Zveza ta program izvaja od samega začetka, saj je to bistvo kulture in identitete gluhih oseb. Znakovni jezik je treba načrtno raziskovati in standardizirati, saj je to za prenos znanja v znakovnem jeziku temeljno. Jezik, kakršen je, zadošča predvsem socialnim potrebam, saj je informacijska vrednost jezika nizka. Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika in Konvencija OZN o pravicah invalidov izrecno govorita o priznanju, razvoju in standardizaciji SZJ, vendar ga država, ki je sprejela slovenski znakovni jezik kot jezik v Sloveniji, finančno ne omogoča. Redno mesečno se sestaja skupina gluhih za razvoj znakovnega jezika in standardizira kretnje za posamezno besedo. Razvijajo se nova področja besed-kretenj, ki do sedaj niso bila raziskana. S tem širimo besedni zaklad gluhih ter krepimo kulturno in zgodovinsko zavedanje jezika. Poleg raziskovanja besedišča pa je treba raziskovati tudi sam jezik, z različnih jezikoslovnih prvin. V sodelovanju s primernimi strokovnjaki – jezikoslovci, pisci slovarjev in sodelavci pri razvoju besedišč za posamezna področja ter strokovnim kadrom za razvoj programske opreme omogočimo delo na jeziku, ki je predpogoj za sporazumevanje gluhih in za ohranjanje kulturne identitete gluhe skupnosti v družbi.

Koristniki programa so gluhe osebe, uporabniki slovenskega znakovnega jezika, tolmači, učitelji in drugi strokovni delavci, ki pri svojem delu uporabljajo znakovni jezik. Poleg omenjenih so koristniki tega programa tudi strokovne izobraževalne institucije gluhih in naglušnih ter združenje tolmačev.

Delo poteka v okviru skupine za razvoj slovenskega znakovnega jezika, ki jo sestavlja 11 članov, od tega je 10 gluhih in ena slišča oseba (tolmač SZJ in strokovnjak s področja SZJ).

Na podlagi izbranega besedišča se dela analiza po regijah ter se določi najpogosteje uporabljena kretnja, ki se standardizira. Poleg tega se zapisuje tudi zgodovino kretenj in izvor. Končni rezultat je produkcija kretenj na različnih medijih in izdaja priročnikov. Delo se opravlja v lastnem studiju in z lastno tehnološko opremo. Dela se skupinsko in individualno, nosilci programa pa so gluhe osebe. Vse delo se tudi sproti snema in pregleduje.

V letu 2014 je bilo obdelanih približno 1771 različnih pojmov. Tematska področja so bila raznovrstna. Skupina je obravnavala besedišče SIGNOR-ja, zgodovine in slovenščine v povezavi z učitelji zgodovine in slovenščine na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana, besedišče s področja vere, kjer je bil prisoten predstavnik krščanske cerkve, in druga področja, ki še niso bila raziskana. Obravnavali so tudi besedišče Slikovnega slovarja slovenskega znakovnega jezika 3 in 4. Pri vsem besedišču je skupina določila standarde.

V okviru programa smo za člane skupine za razvoj slovenskega znakovnega jezika pripravili dve predavanji o slovnici, ki ju je izvedel Matic Pavlič.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je nadaljevala z izvajanjem prenove Slovarja slovenskega znakovnega jezika. Slovar znakovnega jezika trenutno vsebuje 5.460 standardnih gesel. Večinoma je pri standardni kretnji prikazanih tudi več kretenj, ki se prav tako uporabljajo za geslo.

V okviru programa so bili izvedeni tudi:

- praktični seminar in delavnica o vodenju tečaja slovenskega znakovnega jezika, namenjena vsem dosedanjim in bodočim učiteljem slovenskega znakovnega jezika. Osnovni namen seminarja je bil poenotenje poučevanja na področju celotne Slovenije. Seminarja se je na prvi izvedbi udeležilo 11 certificiranih tolmačev slovenskega znakovnega jezika z večletnimi izkušnjami pri vodenju tečajev slovenskega znakovnega jezika;
- 5 brezplačnih začetnih tečajev slovenskega zna-

kovnega jezika SZJ 1, ki so se izvajali v različnih krajih po Sloveniji (Nova Gorica, Krško, Velenje, Maribor in Ljubljana). Brezplačnih začetnih tečajev se je udeležilo 83 tečajnikov in so jih tudi uspešno zaključili;

- začetni tečaj slovenskega znakovnega jezika SZJ 1, ki se ga je udeležilo 9 tečajnikov in ga uspešno zaključilo;
- nadaljevalni tečaj slovenskega znakovnega jezika SZJ 2, ki se ga je udeležilo 11 tečajnikov in so ga prav tako uspešno zaključili;
- 2 brezplačna začetna tečaja slovenskega znakovnega jezika SZJ 1, ki sta bila namenjena dijakom in študentom. Udeležilo se ju je 24 tečajnikov in vsi so tečaj uspešno zaključili;
- delavnico o razvoju znakovnega reda SZJ, ki jo je izvedel Matic Pavlič v okviru permanentnega izobraževanja tolmačev slovenskega znakovnega jezika.

V začetku leta 2014 je na pobudo Zveze Vlada Republike Slovenije 14. november razglasila za dan slovenskega znakovnega jezika. 14. novembra smo tako pripravili posvet na temo »Vsak gluhi otrok ima pravico do kakovostnega izobraževanja v znakovnem jeziku«, ki je potekal v Državnem svetu Republike Slovenije, in uradno razglasitev

Uradna razglasitev dneva slovenskega znakovnega jezika

dneva slovenskega znakovnega jezika, ki je potekala v unionski dvorani Grand hotela Union.

V letu 2014 smo s pomočjo sofinanciranja Ministrstva za kulturo izdali 4. knjigo v slovenskem znakovnem jeziku Metulj, ki ji je priložen tudi DVD-medij. Odlomek iz knjige je bil v kretnji in igrani obliki predstavljen tudi na prireditvi ob razglasitvi dneva slovenskega znakovnega jezika.

Program se od druge polovice leta 2014 izvaja v okviru Centra za razvoj slovenskega znakovnega jezika, katerega moto je *Moje roke so moj jezik*.

Usposabljanje za aktivno življenje in delo gluhih, naglušnih in gluhoslepih oseb

Okvara sluha in komunikacijska oviranost gluhe, naglušne in gluhoslepe ovirata v številnih življenjskih situacijah, še zlasti pri dostopu do informacij, kar pa močno vpliva na njihov položaj v družbi. Na Zvezi pripravljamo izobraževanje, ki je prilagojeno potrebam naših članov. Seminarji, konference, delavnice, okrogle mize izvajamo v za gluhe in naglušne prilagojenih tehnikah, posredujemo jim ključne informacije, usmeritve, spremljamo zakonodajo, ki vpliva na njihovo življenje, za njihovo vključevanje v družbeno okolje. Usposabljam tudi strokovno osebje, ki dela z njimi, v sodelovanju z našimi uporabniki.

V letu 2014 so bile v okviru seminarja »Vsebinske in finančne perspektive izvajanja posebnih socialnih programov« predstavljenе naslednje teme: Posebni socialni programi (Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji in Zveza društev gluhih in naglušnih), poenotenje vsebine posebnih socialnih programov na lokalni ravni (DGN in Zveza društev gluhih in naglušnih) in finančne perspektive izvajanja programov in delovanja (Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji in Zveza društev gluhih in naglušnih).

Seminar v Laškem

Na ta način, torej na prilagojen način s tolmačem, s kompetentnimi osebami, ki predstavijo vsebine, gluhi prejmejo informacije iz prve roke ter z aktivnim sodelovanjem zagovarjajo svoje potrebe in stališča.

Program so koristili predstavniki vseh društev, vključenih v Zvezo, ki so jih določili v društvih. Poleg uporabnikov so sodelovali tudi strokovni delavci, zaposleni na Zvezi, in strokovni delavci, zaposleni v društvih. K sodelovanju smo povabili tudi pristojne strokovnjake s Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Program se je izvajal v seminarski obliki z uporabo vseh metod, ki se uporabljajo pri izobraževanju gluhih, z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. Potekal je v hotelu Thermana Laško.

V okviru programa gluhi uporabniki aktivno sodelujejo pri določitvi tem in načinu izvedbe seminarja ter pri izbiri predavateljev posameznih vsebin.

Seminar je trajal dva dni, in sicer 22. in 23. maja 2014, priprave na sam seminar, vabila, priprave materialov, zaključki in izpeljava zaključkov pa skozi celo leto. Udeleženi je bilo 42 oseb.

V okviru programa se izvaja tudi svetovalni center za osebe z okvaro sluha, starše in svojce. Delo poteka individualno s pogovori v centru, prek telefonskega razgovora, SMS-sporočil, videotelefonije, e-pošte in spletnega foruma. Vključuje svetovanje, informiranje, diagnosticiranje, korekcijo, učenje, povezovanje s sliščim okoljem, družinsko mediacijo in usmerjanje. Sodeluje se tudi z javnimi službami. Vsi izvajalci imajo znanje znakovnega jezika, tako da pri delu ni potrebna tretja oseba (tolmač). Delo poteka tako, da so želje, interesi in pravice oseb zares upoštevani.

Tehnični pripomočki za gluhe, naglušne in gluhoslepe

Gluhota, naglušnost in gluhoslepota so težke invalidnosti, katerih posledice se najbolj pokažejo na področju sporazumevanja in aktivnega vključevanja v družbeno življenje. Komuniciranje je močno ovirano in otežkočeno, saj je nemogoče imeti tolmača ob sebi 24 ur na dan. Z razvojem tehnologije in načelom lažje in širše dostopnosti je omogočen prijaznejši dostop do informacij. Gluhi, naglušni in gluhoslepi so edina invalidska populacija, ki nima priznane pravice do tehničnih pripomočkov, saj jih v državnih pravilnikih ni. Zaradi specifičnosti v komunikaciji se pojavijo dodatni posebni stroški, ki so posledica invalidnosti, saj ne morejo sami v celoti zadovoljevati osnovnih družinskih in družbenih

Telefon za videoklice

potreb z okoljem, v katerem živijo. Tehnični pripomočki za gluhe, naglušne in gluhoslepe lajšajo premagovanje komunikacijskih ovir in pripomorejo k boljši dostopnosti v svojem življenjskem okolju. Svetovna zdravstvena organizacija je pojem tehničnih pripomočkov opredelila kot sredstvo, potrebno za zdravljenje in medicinsko rehabilitacijo.

Zaradi specifičnega načina sporazumevanja je dostopnost do informacij in komunikacij izredno težka. Razvoj sodobne tehnologije omogoča enakovrednejši dostop do teh storitev in zaradi tega se gluhim, naglušnim in gluhoslepim osebam omogoča sofinanciranje računalniške in druge sodobne opreme z namenom izboljšanja dostopnosti (web-kamera za sporazumevanje v znakovnem jeziku). Kriterije določijo predstavniki vseh društev in organi društva, kjer se tudi potrdijo. Omogoča jim lažjo dostopnost do informacij v njim prilagojeni tehniki, in sicer v slovenskem znakovnem jeziku. Ob tem so pomembni tudi drugi podobni tehnični pripomočki, kot so UMTS-mobilni telefoni, pripomočki za gluhe starše (baby cry), video-tehnične aparature za prenos slike – za sprejemanje oziroma oddajanje informacij v svojem maternem jeziku, to je slovenskem znakovnem jeziku, budilke, hišni zvonci, FM-sistem, induktivna zanka, rdečebela palica, elektronska lupa.

Vibracijska budilka

Kriterij za koriščenja tega programa so gluhe, naglušne in gluhoslepe osebe. Zaradi omejenega zneska se je v letu 2014 omogočil nakup tehničnega pripomočka le določenemu številu uporabnikov.

Tehnične pripomočke za premagovanje komunikacijskih ovir je v letu 2014 prejelo 155 članov društev (budilke, telefoni, svetlobni zvonci, slušalke za sprejemanje in oddajanje, TV-zanke, mobiteli, indikatorji otroškega joka, multimedijske naprave, FM-sistem, tablice, prenosni telefon, PC in programske opreme, elektronska lupa, prenosniki in ojačevalci). Nekaj tehničnih pripomočkov je bilo kupljenih za uporabo v društvih.

Od novembra 2014 so osebe z okvaro sluha v okviru Zakona o izenačevanju možnosti invalidov in Pravilnika o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila pridobili pravico do subvencije določenih tehničnih pripomočkov. Lista tehničnih pripomočkov je del pravilnika. V pravilniku je tudi določeno, do katerega tehničnega pripomočka je upravičena določena oseba z okvaro (stopnja okvare sluha).

Psihosocialni program pomoči družinam z gluho ostarelo osebo oziroma posameznim gluхими ostarelim osebami v Republiki Sloveniji – osebna asistenca

Družinam ostarelih gluhih oseb oz. posameznim ostarelim gluhim, naglušnim in gluhoslepim osebam so bile v okviru programa s strani brezposlenih gluhih in naglušnih oseb, vključenih v programe aktivne politike zaposlovanja, na voljo naslednje vrste pomoči: dostava že pripravljene hrane, priprava hrane na domu, pomoč pri oblačenju, slačenju, hranjenju, opravljanje osnovnih življenjskih potreb, gibanje. Posamezne vključene starejše osebe zaradi osamljenosti dajejo poseben poudarek druženju. Osebe z okvaro sluha poleg težav, ki jih imajo zaradi komunikacijske oviranosti, doživljajo v primeru osamljenosti dodatno psihosocialno stisko. Uporabniki so z dosedanjim vključevanjem potrdili, da tak program potrebujejo, ker se ne morejo enakovredno z drugimi državljani vključevati v javno mrežo tovrstnih storitev na njim prilagojen način.

Brezposelni izvajalci prek vključenosti v program prispevajo k reševanju problematike, povezane s starostjo. Obenem so delovno in socialno integrirani. Rešujejo svoj problem brezposelnosti, si zagotavljajo pogoje za preživetje, z nudenjem pomoči osebami z enako ali podobno oviro pa so tudi sami deležni psihosocialne rehabilitacije.

Kriteriji za koriščenje so starost, gluhot, naglušnost, gluhoslepota in njihove potrebe po pomoči

oziroma osebni asistenci. V program sta bili v letu 2014 vključeni 102 starejši osebi.

Izvajalci v programu delajo individualno pod nadzorom mentorja oziroma strokovnega delavca društva, vključenega v program, ter na podlagi podpisanega dogovora z uporabniki programa in evidenčnega lista za posamezni mesec. Njihov delovnik je 40-urni. Zveza skrbi za medsebojno povezovanje in sodelovanje v program vključenih društev, skupaj z vključenimi društvi pridobiva potrebna sredstva za izvajanje programa ter prek društev sprotno spremljanja in evalvira program.

Program se je izvajal na domovih uporabnikov na območju delovanja Društva gluhih in naglušnih Koper, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Krško, Mestnega društva gluhih Ljubljana in Kranj.

Zaposlitve 17 vključenih izvajalcev (osebe z okvaro sluha) v program so bile v obliki javnih del in programa aktivne politike zaposlovanja »Asistent bom«:

- javna dela: 7 oseb,
- aktivna politika zaposlovanja »Asistent bom«: 10 oseb.

Organiziranje in izvedba programov za ohranjanje zdravja in rehabilitacije v lastnih objektih

Naši uporabniki v veliki večini živijo v izredno slabih socialnih razmerah, zato zanje izvajamo dva programa:

A) Program za ohranjanje zdravja naših članov oz. uporabnikov se izvaja že vrsto let. Izvaja se v lastnih primerno opremljenih večnamenskih objektih – domovih: v Kranjski Gori, Piranu, Fiesi, Moravskih Toplicah. Program omogoča medsebojno druženje s sebi enakimi, kar je še posebej pomembno zaradi komunikacijske oviranosti. V domovih se izvajajo tudi različne druge dejavnosti, na primer različni posveti, seminarji, usposabljanja, delavnice, likovne kolonije, tam

Priloci v avtokampu Fiesa

Moravske Toplice

potekajo tudi priprave gluhih športnikov pred odhodi na različna tekmovanja in podobno v smislu kompenzacije posledic invalidnosti. Zveza razpolaga s svojimi objekti na naslednjih lokacijah: Kranjska Gora – apartmaji (26 ležišč), Piran – apartmaji (16 ležišč), delež v Fiesi (6 ležišč in 3 pomožna ležišča v solasti z dvema drugima invalidskima organizacijama), dve prikolici v Fiesi (8 ležišč) ter Moravske Toplice – štirje apartmaji (16 ležišč). Skupno je na razpolago 74 ležišč.

V letu 2014 je v tem programu letovalo 1.406 oseb. Ustvarjenih je bilo 6.665 nočitev.

B) Program za ohranjanje zdravja socialno ogroženih gluhih in naglušnih oseb in njihovih družin v naših objektih izvajamo že sedmo leto. Program omogoča druženje s sebi enakimi, kar je pomembno zaradi komunikacijske oviranosti, in edino možnost za bivanje socialno ogroženih gluhih in naglušnih ter njihovih družin. V letu 2014 smo organizirali letovanje socialno ogroženih v šestih štiridnevni terminih (maj/junij). Letovanje je bilo namenjeno posameznikom in družinam ter gluhoslepim. V času letovanja je bila organizirana tudi animacija, ki je bila prilagojena glede na to, kdo je letoval v določenem terminu.

V letu 2013 je v tem programu letovalo 133 oseb in ustvarilo 532 nočitev.

Vsako leto v našem glasilu in na spletnih straneh Zveze objavimo javni razpis ter ga posredujemo tudi vsem našim društvom gluhih in naglušnih. Društva na osnovi razpisa in ob upoštevanju Pravilnika o koriščenju objektov za ohranjanje zdravja opravijo izbor svojih članov. Kriteriji za koriščenje so odvisni od namena. Za izvajanje različnih programov kriterije določa že sam program, npr. šport – v času pred odhodi na različna tekmovanja v naših objektih potekajo priprave športnikov, filmska delavnica, gledališka delavnica, likovna delavnica.

Za počitniške kapacitete so skrbeli štirje oskrbniki.

Aleksandra Rijavec Škerl,
strokovni vodja programov

Zgodba Metulj v slovenskem znakovnem jeziku

V okviru projekta Prilaganje in izdajanje knjig v slovenskem znakovnem jeziku, ki ga s pomočjo Ministrstva za kulturo izvaja Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, smo izdali zgodbo Metulj. Zgodba v obliki slikanice je prilagojena razumevanju oseb z okvaro sluha, saj je poleg ilustracij opremljena z risbami kretenj in z DVD-medijem.

Besedilo zgodbe je zapisal Sten Vilar. Za osebe z okvaro sluha ga je priredila Nina Orešnik, s kretnjami ga je opremil Andraž Virant s pomočjo mentorice Mateje Lunar Jemec, ki je ilustrirane kretnje priredila in oblikovala ter jih opremila z besedilom. Slikanico je ilustriral Rok Vilar. Tekst zgodbe in kretenj je lektorirala Veronika Ciglar, ki je opravila tudi recenzijo. Pri pripravi videozapisa, to je priloga h knjižici, so sodelovale gluhe osebe Lada Lištvanova, Nina Orešnik, Jan Orešnik in tolmačica Natalija Spark, ki je pretolmačila pesem Metulj.

Zgodba Metulj je četrta v nizu knjig v slovenskem znakovnem jeziku, ki jo je s pomočjo Ministrstva za kulturo izdala Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije. Namenjena je vsem, ki so tako ali drugače povezani z gluhoto ter slovenskim znakovnim jezikom, in tistim, ki se z njim želijo srečati.

Osnovna lika zgodbe sta Gaj, ki je od rojstva gluha, in Maja, slepa deklica. Zgodba govori o njuni ljubezni, izpovedani na poseben način, z dotikom. Kljub različni senzorni invalidnosti sta spoznala, kaj pomenita drug drugemu, in njuna notranja moč ju je združila v pisanega metulja. Postala sta kri-li, potrebni drug drugemu, in poletela. Sporočata nam, da poleteti lahko vsak, ki si to resnično želi, verjame, zaupa in si pusti čutiti.

Prilagoditev v slovenskem znakovnem jeziku bralce seznanja z neznanimi in teže razumljivimi besedami, s katerimi se osebe z okvaro sluha med samim branjem in ogledom srečujejo in jih prepoznavajo. Sliščeča populacija se s branjem in ogledom videozapisa seznanja s slovenskim znakovnim jezikom.

Zgodba osebam z okvaro sluha ponuja razumevanje vsebine, bogatenje besednega zaklada v slovenskem znakovnem jeziku in tudi v slovenskem knjižnem jeziku ter zblížanje s knjigo. Polnočutnim ljudem ponuja možnost, da odkrivajo čudovito drugačnost in kompleksnost sveta in kulture gluhih, ko se vživijo v kretnje in slovenski znakovni jezik.

Kratka predstavitev oseb, ki so sodelovale pri nastanku zgodbe Metulj:

Sten Vilar – avtor besedila

Po poklicu profesor pedagogike in specialni pedagog za motnje vedenja in osebnosti. Zaposlen je v družinskem podjetju Studio Anima, gledališču za velike in male, kot animator in igravec. Je avtor številnih pesmi – songov, ki so izdani na osmih zgoščenkah, izvornih igralnih didaktičnih kart »Jaz in Ti« in nekaterih scenarijev za gledališko-animacijske predstave. Izdal je tudi tri slikanice in pesniško zbirko z notnimi zapisi z naslovom »Skupaj lažje rastemo«. Kot izredni študent na Pedagoški fakulteti v Kopru pripravlja doktorsko disertacijo »Pomen animacije v vzgoji, izobraževanju in kulturi«.

Nina Orešnik – besedilo zgodbe priredila za osebe z okvaro suha

Nina je gluha od rojstva. Odraščala je skupaj z gluhihimi starši in gluhim bratom. Zaključila je šolanje za medijskega tehnika na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana ter nadaljevala študij na VI. stopnji, kjer si je pridobila izobrazbo poštni tehnolog. Nina je ljubiteljica knjig, kulture in športa. Vedno je nasmejana in se rada šali. Rada ima poletje in zimo ter obožuje družino. Aktivno sodeluje v Mestnem društvu gluhih Ljubljana, kjer vodi kulturne programe, in z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije, kjer koordinira delo v skupini razvoja slovenskega znakovnega jezika, opravlja novinarsko delo in napoveduje za Spletno TV.

Rok Vilar – ilustrator zgodbe

Je študent Fakultete za dizajn v Trzinu, smer Vizualne komunikacije. Pred leti je že ilustriral slikanico »Potovanje malega čevlja« avtorja Stena Vilarja. Je tudi avtor priljubljenega otroškega lika poštarja Pavlija, blagovne znamke Pošte Slovenije. Tako je tudi z njegovo pomočjo nastala izvorna slikanica o najbolj znanem slovenskem poštarju z naslovom »Znamkaj se« ter zgoščenka z istim imenom, na kateri je posneta zgodba o Pavliju z dodano glasbo in songi (avtor Sten Vilar).

Rok je kot ilustrator sodeloval s pošto tudi pri izdaji šestih rednih znamk z omenjenim likom.

Andraž Virant – ilustrator kretenj

Andraž Virant se je rodil 25. 3. 1992 v Ljubljani. Zaradi motenj avtističnega spektra je bila njegova komunikacija najprej izražena skozi risbo in šele nato z govorom. Že v obdobju pred osnovno šolo je bil deležen številnih obravnav, kjer se je tudi s pomo-

čjo risanja razvijala njegova sposobnost komunikacije. Po končani osnovni šoli na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana je tam nadaljeval izobraževanje na smeri grafični tehnik in letos maturiral. Poleg formalne izobrazbe je s pomočjo strokovnjakov Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana in Centra za avtizem osvojil veliko osnovnih veščin in znanj, ki mu omogočajo lažjo socializacijo in integracijo v družbo. Risanje je njegov najljubši hobi. S svojo prepoznavno risbo je kot dijak vselej izstopal. Po slikovni predlogi lahko nariše karkoli. Njegovi priljubljeni motivi so letala, lokomotive in ladje; značilno je, da se poglobi v posamezne detajle. S svojimi slikami je že sodeloval pri oblikovanju različnih tiskanih gradiv, na tematskih razstavah in prireditvah.

Mateja Lunar Jemec – mentorica Andraža in oblikovalka besedila v kretnji

Je univerzitetna diplomirana oblikovalka, od leta 2001 zaposlena na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana kot učiteljica strokovno-teoretičnih predmetov v izobraževalnih programih grafični in medijski tehnik. Dijake aktivno vključuje v realne projekte in jih pripravlja na dejansko delo, ki ga bodo po končanem šolanju opravljali. Z njimi pripravlja različne razstave in sodeluje na natečajih, kjer dosegajo odlične uspehe in usvajajo nagrade.

Veronika Ciglar – lektorica besedila zgodbe, besedila v kretnji in recenzentka

Je profesorica slovenskega jezika na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana in tolmačica slovenskega

Metulj slikanica v slovenskem znakovnem jeziku

znakovnega jezika. Poučuje gluhe in vodi začetne, nadaljevalne in izpopolnjevalne tečaje slovenskega znakovnega jezika. S svojimi dijaki je kot svetovalka za znakovni jezik sodelovala pri gledališki predstavi ŠKUC – Klovni. V Slovenskem stalnem gledališču v Trstu je bila angažirana kot učiteljica znakovnega jezika za glavnega igralca v predstavi Plemena.

Aleksandra Rijavec Škerl, koordinatorica projekta

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

Privoščite si oddih!

V HRIBIH
Apartmaji Kranjska Gora

V TOPLICAH
Apartmaji Moravske toplice

NA MORJU
Apartmaji Piran
Avtokamp Fiesa
Hotel Fiesa

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Generalni finančni urad

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 27 87

F: 01 478 39 00

E: mediji.fu@gov.si

www.fu.gov.si

Datum: 20. april 2015

SPOROČILO ZA JAVNOST

Finančna uprava RS prilagodila spletne strani tako, da so dostopne tudi ranljivim skupinam

Gluhi in naglušni, slepi in slabovidni, dislektiki in ostale ranljive skupine lahko lažje spremljajo davčne, carinske in ostale tematike Finančne uprave RS

V Finančni upravi RS veliko pozornost namenjamo informiranju davčnih zavezancev. Zavedamo se, da lahko ti izpolnjujejo svoje obveznosti in izkoristijo pravice le, če so z njimi seznanjeni in če jih razumejo. V sodelovanju z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije ter z nasveti Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije smo prilagodili spletne strani www.fu.gov.si tako, da jih bodo odslej lažje spremljali gluhi, naglušni, slepi, slabovidni in dislektiki.

Gluhi in slepi lahko odslej vsebine Finančne uprave RS spremljajo tudi v znakovnem jeziku in zvoku. V ta namen je na enem mestu objavljenih 30 najbolj tipičnih življenjskih dogodkov, s katerimi se srečujejo posamezniki. Olajšava za vzdrževane družinske člane, osebno dopolnilno delo, prodaja nepremičnine, nakup prek spleta, pritožba, obročno plačilo in ostale davčne ter carinske zadeve so predstavljene v posebnih tematskih filmih. Skupna dolžina vseh 30 filmov je več kot 2 uri in pol. Ne glede na to, so filmi kratki in jedrnat, saj je bistvo

posamezne tematike predstavljeno zgolj v nekaj minutah. Na ta način bodo lahko zavezanci hitro našli želene informacije. Iskanje informacij pa smo dodatno olajšali tudi tako, da lahko zavezanec že iz naslova filma razbere njegovo vsebino.

Ostale ranljive skupine, kot so slabovidni in dislektiki, si lahko z dvema klikoma nastavijo velikost in tip pisave ter barvno podlago spletnih strani.

V Finančni upravi RS bomo nadaljevali s prilagoditvami spletnih strani, saj se zavedamo, da lahko objavljene informacije tako vsebinsko, kakor tudi oblikovno še učinkovitejše približamo vsem davčnim zavezancem.

Lep pozdrav,

Odnosi z javnostmi,
Finančna uprava RS

Dan žena v rudniku v Idriji

Prišel je dan žena. Zelo lepa nedelja nas je pričakala. Članice in nekaj članov Društva gluhih in naglušnih Severne Primorske smo se odpravili v Antonijev rov, v rudnik živega srebra v Idriji. Pred stavbo smo se počasi zbirali, veseli, zgovorni, radovedni.

Najprej smo si ogledali film, v katerem je bila predstavljena zgodovina rudnika. Potem smo se oblekli v pravo rudarsko opremo, rudarsko jakno in čelado, in se podali v rudnik. V rudniku je bilo mrzlo, tudi pot je bila naporna. Ogled pa je bil zelo zanimiv – za spomin smo se pred izhodom tudi fotografirali.

Po zaključenem ogledu nas je že čakalo slastno kosilo v sosednjem gostišču. Najedli smo se idrijskih žlikrofov – jedi, ki je značilna za to področje. Na kosilu smo se veliko zabavali, klepetali. Ženske

Pred vhodom v rudnik

smo prejele tudi drobno pozornost s strani društva, in sicer magnetek v obliki srca, ročno delo nekaterih naših članic in članov na društveni kreativni delavnici.

Saša Durn

ČESTITKA

*Društvo gluhih in naglušnih Koroške
čestita svojemu članu*

ALBERTU KOTNIKU

*za njegov jubilej 75 let in mu želi veliko
zdravja, sreče, veselja,
zadovoljstva ter medsebojnega razumevanja.*

*»Naj dnevi življenja vam minejo lepo,
naj vsaka stopinja zdaj srečna bo.*

*Let uspešnih, srečnih, zdravih mnogo
naj še bo,
v družbi z bližnjimi pa naj vam vedno bo
lepo.«*

**To so želje
DGN Koroške**

Deževen dan

Sprehajam se po dežju.
Kako lepo, močno dežuje!
Močno dežuje ...
Zaslišim zvoke – dežja
kot kapljice tuša ...
Močno dežuje.

Deževen dan
me vleče radovednost.
Kaj se dogaja v morju?

Pogrešam, da vidim,
nekaj vidim, oblačno nevihto,
močan veter, valove,
valove ...

Dotaknem se dežja ...
in čutim ...
mrzel dotik – dežja.

Jaz čutim ... veter, dež.
Kako me odnaša veter,
me spravlja v smeh.

Sprehajam se ...
Močno dežuje ...
Vidim morje valov.
Tečem, vsa mokra,
oblečena v smehu ...

Močno dežuje.
Grem naprej proti vetru vztrajno,
močnejši je veter.

Vsa mokra sem po dežju.
Končno že doma ...
To je lepa izkušnja v spominu,
me spravlja v smeh ...

Deževen dan.
Močno dežuje.
Dunja Hrvatinić

Poezija

Ko spregovori gluhota

Ko postaneš neslišen jetnik
glasnih – brezbržnih dni
v pramenih svetlobe,
ko je tvoj opoj –
otožnost srca nem utrip –
valovanje narave,
kjer ti brezglasna ptica vetra
boža obraz
kot pahljača snežink sredi zime,
ko dež, lomljiv curek,
polzi skozi prste ti, drobci miline.
In sam hodiš s časom tesnobe,
kot prosojno cvetje sredi oaz
te objema molk – in skriva glasove,
takrat-takrat v tebi dežujejo misli,
krvosesi izničenja uničujejo telo,
kot lakota – lakota groze,
kjer nekje včasih lebdiš in tiho jočeš.
Samo hrepenenja pršijo
skozi božje molitve,
ki so s časom prodrle v skrivališče glasov,
kjer z dvignjenim pogledom
skozi drobne plasti žlahtnih kovin
zopet zaslišim glas sveta
in od sreče zakličem –
O! Bog!
Zdaj živim!

Marija Melinc - Ferjančič

Uspešna udeležba Slovenije na 18. zimskih olimpijskih igrah gluhih

18. zimskih olimpijskih iger gluhih, znanih tudi pod imenom Deaflympics Hanti-Mansijsk 2015, se je udeležilo 692 športnikov in trenerjev ter oseb v spremstvu. Prišli so iz 27 držav, daleč najštevilnejšo ekipo so imeli seveda Rusi, kot gostitelji. Zanimivo je dejstvo, da so na območju Ruske federacije v enem letu organizirali troje zaporedne olimpijske igre, in sicer: zimске olimpijske igre Soči 2014, ki so jim sledile zimске para-olimpijske igre Soči 2014, sedaj pa še zimске olimpijske igre gluhih. Po zgodovinskih statistikah nobena država razen Ruske federacije ni organizirala vseh treh olimpijskih iger v enem letu.

Slovenija se je udeležila zimskih olimpijskih iger z odpravo, ki so jo sestavljali: Anja Drev – tekmovalka, Drago Drev – trener, Rok Tomažič – pomočnik trenerja, Sabina Hmelina – delegatka na ICSD kongresu (ICSD je Mednarodni komite za šport gluhih), Sonja Drev – spremljevalka, Anjina mama, in Anton Petrič kot vodja odprave, obenem pa tudi delegat na kongresu ICSD. Anja Drev bo letos dopolnila 18 let in je članica smučarskega kluba GSK Mozirje in več let trenira pod vodstvom Draga Drev, v zadnjih mesecih pa se jima je pridružil še Rok Tomažič, ki skrbi za tehnične detajle in analizo treningov. Zadnjo medaljo na zimskih olimpijskih igrah gluhih je osvojila Sabina Hmelina, ko je bila srebrna v paralelnem slalomu v Sundsvallu leta 2003.

Po celonočnem letu iz Moskve smo v ranih jutranjih urah pristali v ledeno mrzlem Hanti-Mansijsku, kjer je bila temperatura -20 stopinj Celzija. Po prevzemu ogromne količine prtljage in smučarske opreme, ki so jo naložili na tovornjak, smo se z avtobusom odpeljali v sedem kilometrov oddaljen

Svečani sprejem na letališču

hotel Olimpiskaja, znan tudi po tem, da vsako leto gosti biatlonce svetovnega pokala, ki imajo tekme med drugim tudi tukaj. Ravno pred kratkim je od tod domov odpotoval najboljši slovenski biatlonec Jakov Fak. Zaradi poznega prihoda smo prespali zajtrk, saj smo se spat odpravili šele po šesti uri zjutraj. Petrič in Hmelina sta takoj pristopila k akreditaciji odprave, a smo akreditacijske karte dobili po nekajurnem čakanju. ICSD je akreditacijske formalnosti spremenil do te mere, da so se vsi športniki, vključno s funkcionarji in spremstvom, morali osebno udeležiti akreditacijskega postopka, kjer so prek prijavnice procedure in potnih listov preverjali identiteto vsakega posebej. Na zadnjih olimpijskih igrah, te so bile pred dvema letoma v Sofiji, je zadostovalo le to, da je vodja odprave na akreditacijo prinesel potne liste ostalih članov in s podpisom jamčil za njihovo identiteto. Anja Drev je bila naključno izbrana za kontrolni avdiološki pregled, kjer so preverjali njeno stopnjo izgube sluha. Gluhi oziroma naglušni športniki lahko tekmujejo na olimpijskih igrah gluhih le, če imajo izgubo sluha najmanj 55dB na boljšem ušesu.

Prvi dan bivanja v Hanti-Mansijsku je bil namenjen ogledu prizorišč tekmovanja, kjer so gluhi in naglušni športniki tekmovali v vseh zimskih športnih panogah: hokeju na ledu, smučarskih tekih, curlingu, snežnem deskanju. Od alpskih smučarskih disciplin bodo tekmovali le v slalomu, tekme ostalih alpskih disciplin pa bodo potekale v 1500 kilometrov oddaljenem mestu Magnitogorsku, ležečem pod južnimi obronki masivnega gorovja Ural, ki deli Rusijo na evropski in azijski del. Tekmovalni del naše odprave je šel na poligon za slalom v alpskem kompleksu Khvoyni Urman na drugem koncu mesta. Anja Drev je s prostim smučanjem preizkušala teren, kjer bodo tekmovali v slalomu. Spremljala sta jo trener Drago in serviser Rok.

Reprezentanca ob odhodu na olimpijske igre

Spektakel ob otvoritvi 18. zimskih olimpijskih iger gluhih

Ruski organizatorji zimskih olimpijskih iger gluhih v Hanti-Mansijsku so dobro poskrbeli za spektakularno otvoritev, ki se je zgodila v soboto, 28. marca, v večernih urah. Potekala je v pokritem teniškem kompleksu. V polni dvorani, kjer je na tribunah sedelo 3000 gledalcev, so pripravili odlični predstavitveni program in skozi umetniško-artistične točke povezali zimski olimpijski šport z regijskimi običaji.

Na začetku programa so na velikanskem projekcijskem zaslonu zavrteli videospot o olimpijskih igrah v Hanti-Mansijsku. Pri snemanju videospota so uporabili veliko število statistov – oseb z okvaro sluha, športnikov, občanov in drugega osebja. Nato je sledilo veliko presenečenje: vse udeležence iger je na daljavo, prek videopovezave, iz New Yorka pozdravil generalni sekretar Organizacije Združenih narodov Ban Ki Moon, ki je izpostavil dejstvo, da šport gluhim pomeni tudi sredstvo za resocializacijo in dokazovanje njihovih sposobnosti ter jim predstavlja identiteto skozi znakovni jezik. Sledil je mimohod držav udeleženk po dvorani pred navdušeno publiko, ki je vsako državo pozdravila z obračanjem obeh rok v zraku, ki pomeni isto kot pri sliščih ploskanje. Ukrajinci so bili med najštevilnejšimi ekipami, a kljub temu so imeli na mimohodu le enega predstavnika. To so storili iz tihega protesta proti ruski politiki v ukrajinski krizi.

Častna straža ruske vojske je v paradnih korakih prinesla zastavo ICSD in jo slavnostno dvignila pod strop dvorane. Med tem časom je skozi mesto Hanti-Mansijsk potovala olimpijska plamenica v rokah gluhih ruskih športnikov, ki so jih ob cesti frenetično pozdravljali prebivalci mesta. Tik pred otvoritvijo so udeležence pozdravili Vitalija Mutka, ministra za šport Ruske federacije, Natalijo Komarovo, guvernerko regije Hanti-Mansijsk, Aleksandra Romanova, predsednika organizacijskega odbora Deaflympics Hanti-Mansijsk 2015 in Valerija Rukledeva, predsednika ICSD. V centralnem parku sredi mesta

Otvoritev smučarskega dela Deaflympics 2015 v Magnitogorsku

Slovenska smučarska ekipa v Magnitogorsku

je zadnji nosilec plamenice iz vrst ruskih športnikov prižgal olimpijski ogenj, s tem pa so se uradno pričele zimске olimpijske igre gluhih, osemnajste po vrsti – od leta 1949, ko so bile prve v avstrijskem Seefeldu.

Slovenska odprava je v ranih jutranjih urah z letalom odpotovala v 1500 kilometrov oddaljen Magnitogorsk, kjer so bile tekme v alpskih smučarskih disciplinah. Po pristanku na letališču so športnikom pripravili veličasten sprejem z zastavami. Bil je zanimiv prizor, ki je močno spominjal na ikonografijo bojevnikov ruskih step Kozakov in Tatarov, ko so njihove zastave plapolale v močnem vetru, ljudje so bili oblečeni v njihove značilne dekoracije – svilena oblačila in velike kučme iz lisičjega krzna, katerih dolge dlake so lebdele v zraku. Po namestitvi v zdraviliškem kompleksu Yubilenyi so se takoj odpravili na predstavitev reprezentanc v smučarski kompleks Metalurg Magnitogorsk, ki je v neposredni bližini. Vse reprezentance je pozdravila množica ljudi. Padelci so z neba ponesli olimpijsko plamenico v ciljno areno, kjer so prižgali olimpijski ogenj.

Odštevanje časa do prve tekme v alpskih disciplinah

Napetost pred prvo tekmo v alpskih disciplinah na 18. zimskih olimpijskih igrah gluhih v Magnitogorsku je naraščala, zdaj je šlo zares. V torek, 31. marca, so smukačice in smukači izvedli uradni trening na čas, ki je vplival na vrstni red štartnih števil. Treningi so potekali na FIS-poligonu smučarskega centra Metalurg dolžine 2065 metrov in z 450 metrov višinske razlike. Progo je z vratci postavil Christian Lehmann, trener švicarske reprezentance, ki ima svojega varovanca, gluhega smukača Philipa Steinerja. Smukač Steiner je januarja letos nastopil kot predvozač na tekmi smuka svetovnega pokala na znameniti progi Lauberhorn v Wengenu, eni najtežjih smukaških prog na svetu. Najprej so imeli tekmovalci ogled celotne proge, za kar je bilo na voljo pol ure, da si zabeležijo ključna mesta, ki so pomembna za čas vožnje (skoki, ostri zavoji,

Množica tekmovalcev in spremljevalcev pred pričetkom smučarskega dela Deaflympics 2015

serija postavitve vratc ...). Nato je sledila prva vožnja na čas, začele so smukačice, Anja je štartala s številko 9. Za njimi so sledili še smukači. Po končani seriji prve vožnje s polurnim odmorom so nadaljevali z drugo vožnjo. Proga je bila dobro utrjena, snežna podlaga je bila zelo trda.

Anja Drev je progo prvič prevozila s časom 1:24.51, kar jo je uvrstilo na drugo mesto, za Čehinjo Terezo Kmochovo. Pri moških je bil nesporen favorit Švicar Steiner, ki je vso konkurenco pustil daleč za sabo. Poljak Mateusz Danek je imel smolo, da mu ni uspel skok čez prelomnico, zavrtel se je na glavo in priletel v sneg, sicer brez resnih posledic razen udarnine na hrbtu.

Kmalu je sledila druga vožnja uradnega treninga. Madžarka Melinda Tulcsik je nekaj metrov pred ciljno črto z eno smučko zadelo drugo, v trenutku se je leva smučka zlomila, nesrečno Melindo je vrglo v zrak in jo prevračalo v ciljno ravnino. Na njeno veliko srečo je ostala le rahlo poškodovana, z udarninami. Anja je v drugi vožnji za dve sekundi in 28 stotink izboljšala čas prve vožnje, pa vendar ji je to prineslo tretje mesto, za vodilno Kmochovo in drugouvrščeno rojakinjo Veroniko Grygarovo. Pri moških je vodilni položaj obdržal Steiner, medtem ko sta se za drugo in tretje mesto izmenično borila Francoz Nicolas Sarremejane in Giacomo Pierbon iz Italije. Trening smuka je spremljalo veliko število gledalcev na treh tribunah, TV-kamere so pokrivalo celotno progo in tako so gledalci lahko spremljali smuk na velikem LED zaslonu nad ciljno ravnino, s prikazom trenutnega rezultata.

Prva medalja po 12 letih zimskih olimpijskih iger za gluhe

Slovenija je po 12 sušnih letih končno dobila medaljo na zimskih olimpijskih igrah gluhih v Hanti-Mansijsku oziroma v Magnitogorsku. Na tekmi v smuku je gluha slovenska smučarska reprezentantka osvojila 3. mesto, zaostala je za Čehinjama Terezo Kmochovo in Veroniko Grygarovo. Na progi,

Bronasta Anja Drev, zlata Tereza Kmochova, srebrna Veronika Grygarova

Drago Drev – trener, Anja Drev, Rok Tomažič - pomočnik trenerja

ki jo je postavil Švicar Lehmann, je bila v zgornjem delu najhitrejša, potem je v zahtevnem dvojnem zavoju na sredini proge naredila napako in tako izgubila nekaj dragocenih desetink sekunde. Šele v spodnjem delu proge je pospešila in si privzela 2. mesto, pred Kmochovo. Njen končni rezultat je bil odvisen še od vožnje njene konkurentke Grygarove, ki je štartala zadnja. Grygarova se je z agresivno vožnjo smuka v spodnji polovici proge prerinila med Kmochovo in Drevovo. Tako je Anja na koncu osvojila tretje mesto, kar je njen največji dosežek, saj je prvič nastopa na olimpijskih igrah gluhih. Obrestovala se je tudi videoanaliza njenih voženj na treningu, ki jih je posnela Sabina.

V moškem delu smuka je pričakovano zmagal Švicar Philipp Steiner, specialist za hitre discipline. Za drugo mesto in tretje mesto so se borili Nmec Philipp Eisenmann, Nicolas Sarremejane iz Francije in Italijan Giacomo Pierbon. Tako je bil končni

vrstni red zmagovalcev moškega smuka Steiner, Pierbon in Eisenmann.

Peto mesto Anje v superveleslalomu in superkombinaciji

Anja Drev je v superveleslalomu štartala deveta. Vožnja se ji v celoti ni posrečila, dosegla je peto mesto. Na polovici proge med dvojnimi zavoji je naredila dve manjši napaki, ko se je odprla in tako izgubila najmanj par desetink sekunde časa, ki bi jo lahko pomaknil na višja mesta. Prva je bila Čehinja Tereza Kmochova, druga Melissa Koeck iz Avstrije, na tretjem mestu sledi Beatrice Brunnbauer, prav tako iz Avstrije. Četrta pa je bila spet Avstrijka, Kristina Koeck. Progo s 45 vratci je postavil italijanski trener Ilario Pedrolini.

Ob 11. uri je sledila tekma v slalomu na progi s popisom švicarskega postavljača Christiana Lehmana, ki je postavil tudi 45 vratc. Anja je štartala sedma. Slalomska tekma se je štela za superkombinacijo. V slalomski vožnji je imela Anja drugi najboljši čas, takoj za Terezo Kmochovo, a s tem je v superkombinaciji osvojila končno peto mesto. Zmagovalka superkombinacije je bila Kmochova s Češke. Končni vrstni red prvih treh najboljših je enak vrstnemu redu v superveleslalomu. Anja bi lahko posegla više, če se je ne bi loteval prehlad.

Pri moških je v superkombinaciji kraljeval Italijan Giacomo Pierbon, ki je bil najboljši tudi v superveleslalomu, pred Švicarjem Steinerjem in Thomasom Luxceyem iz Francije. Osmoljenec superkombinacije je bil Francoz Nicolas Sarremejan, tretjevrščeni v superveleslalomu, ki je v slalomski vožnji tik pred ciljem padel in mu je po vodi splavala bronasta medalja.

Zadnja navodila obeh trenerjev Anji pred tekmo

Svečana podelitev medalj najboljšim smukačicam — na levi Anja Drev

Anja zaradi bolezni izpustila veleslalomsko tekmo

Anja Drev ni nastopila v veleslalomu, ker se ji je zdravje zaradi ekstremnih klimatskih sprememb poslabšalo. Po posvetih z zdravniško ekipo in vodstvom slovenske odprave smo se odločili, da bo veleslalomsko tekmo izpustila in se pozdravila za nedeljsko slalomsko tekmo. Ni pa bila edina med športniki, ki so jo bremenile zdravstvene težave. Tudi druge ekipe so se soočale s podobnimi težavami športnikov.

Na veleslalomski tekmi je olimpijska prvakinja postala Tereza Kmochova s Češke, medtem ko je Beatrice Brunnbauer postala olimpijska podprvakinja. Družbo pa jima je delala bronasta Melissa Koeck, prav tako iz Avstrije kot Brunnbauerjeva. Pri moških je zmagal Francoz Nicolas Sarremejan pred Giacomom Pierbonom iz Italije, tretje mesto pa je osvojil Avstrijec Christof Leibelhuber. Obe progi sta postavila Christian Lehmann, trener švicarske reprezentance, in Michael Charriere, trener ekipe Francozov.

Odstop Anje v prvi vožnji slaloma

Po enodnevnem počitku so imeli alpski smučarji zadnjo tekmo na olimpijskih igrah. Na poligonu Khvonyuri Urman je bila tekma v slalomu, ki so jo izpeljali v popoldanskih urah, ker so imeli pred tem finalna tekmovanja v krosu deskarjev. Tekmo so začele slalomistke, med katerimi je bila Anja Drev s štartno številko 8. Prva se je na progo spustila Ukrajinka Anastasia Lavryk. Že na prvi pogled se je ugotovilo, da je proga kljub odlični preparaciji še vedno mehka zaradi za tisti čas previsoke temperature zraka. Na mehki progi so imeli prednost izraziti »tehničarji«, ki se znajo prilagajati različnim terenom. Anja sicer med te »tehničarje« spada, a je imela smolo, da je pred polovico proge »zajahala« količek. Njena vožnja je bila napadalna, vozila je na količke, vendar je v kritičnem trenutku smučko zapeljala preblizu količka in ga oplazila. Smučka je zdrsnila v stran in tako je Anja zapeljala čez količek med nogami. Če-

hinja Kmochova je rutinirano odpeljala prvo vožnjo, ni imela prave konkurence. Drugih pet smučark je bilo časovno tesno skupaj in pokazale so, da se bodo borile za srebrno in bronasto medaljo. V drugi vožnji, pri kateri je progo postavil naš trener Drago Drev, sta bili uspešni sestri Koeck iz Avstrije. Tretje mesto je osvojila Kristina, drugo pa Melissa Koeck, obe sta iz nam bližnjega Beljaka. Osmoljenka je bila Beatrice Brunnbauer, tudi Avstrijka. V prvi vožnji je bila druga, a po drugi vožnji na progi, ki je bila zelo selektivna, je zdrsnila na četrto mesto. Tereza Kmochova je z zmago v slalomu potrdila, da je kraljica ženskega alpskega smučanja, saj je osvojila vseh pet zlatih medalj.

Pri moških je slalomsko krono osvojil Italijan Giacomo Pierbon, ki je potrdil svojo vlogo favorita. V slalomu sploh ni imel težav s konkurenco, v svojem elegantnem slogu je obe vožnji odpeljal z veliko prednostjo. V ozadju pa se je odvila ogorčena bitka za drugi dve medalji. Za dve medalji so se borili štiri slalomisti. Najuspešnejša sta bila francoska smučarja, ki sta se do medalj dokopala, to sta srebrni Thomas Luxcey in bronasti David Pelletier, ki se poslavlja od aktivnega tekmovanja. Pelletier je celih dvajset let tekmoval na največjih tekmovanjih gluhih, začel je z nastopom na zimskih olimpijskih igrah gluhih v finskem Yllasu leta 1995. Bil je največji konkurent našemu nekdanjemu smučarju Samu Petraču. Najuspešnejši tekmovalc v alpskem smučanju v Hanti-Mansijsku je tako Pierbon, ki je osvojil tri zlate in dve srebrni medalji.

Zvečer je bila zaključna slovesnost, ki so se je udeležili vsi športniki s spremstvom. Predsednik ICSD Valerij Rukledev je razglasil, da so bile 18. zimske olimpijske igre gluhih najuspešnejše do sedaj, ter s spustom olimpijske zastave gluhih in ugasnitvijo olimpijskega ognja zaključil igre. Največ medalj so osvojili Rusi: 12 zlatih, 6 srebrnih in 12 bronastih, skupaj jih je kar 30. Slovenija je z eno bronasto medaljo na 14. mestu od 27 držav udeleženk.

Anton Petrič

Zaključna slovesnost

Kongres Mednarodnega komiteja za šport gluhih – Hanti-Mansijsk, 27. in 28. marec 2015

Sabina Hmelina in Anton Petrič sta se v času 18. zimskih olimpijskih iger gluhih v Hanti-Mansijsku udeležila predkongresnega seminarja v impozantni stavbi UGRA šahovske akademije, kjer so imeli v zadnjih par letih šahovsko olimpijado in svetovno prvenstvo v šahu. Tam je bil tudi FIDE (Svetovna šahovska zveza) šahovski kongres. Objekt, ki je zaradi sijoče polirane aluminijaste fasadne obloge in oblih linij fascinantno izstopal iz okolice, je projektiral znani nizozemski arhitekt Erick van Egeraat.

Seminar je s pozdravno besedo začel predsednik Mednarodnega komiteja za šport gluhih (ICSD) Valerij Rukledev, nato je v imenu Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) vse prisotne pozdravil Kaveh Mehrabi, nekdanji uspešni iranski profesionalni igralec badminton, sedaj direktor programa usposabljanja športnikov pri MOK. Mehrabi je slovesno naznanil, da bo v decembru letos svečani podpis memoranduma o sodelovanju (MoU – Memorandum of Understanding) med Mednarodnim komitejem za šport gluhih in Mednarodnim olimpijskim komitejem, ki ga bosta podpisala oba predsednika, pri MOK Thomas Bach in pri ICSD Rukledev. Z memorandumom se bo sporočilo javnosti, da je šport gluhih specifična skupina, ki jo bo MOK priznal kot samostojno športno skupnost s posebno identiteto, odražano skozi znakovni jezik, kjer zaradi komunikacijskih ovir lahko tekmujejo le med sebi enakimi, torej gluhi z gluhi.

V nadaljevanju sta seminar vodila Dmitrij Rebrov, generalni sekretar Mednarodnega komiteja za šport gluhih, in Rebecca Adam, članica Izvršnega odbora Mednarodnega komiteja za šport gluhih, odgovorna za pravne zadeve. Rebrov in Adam sta predstavila nove pristope pri kontroli sluha in doping kontroli, ki se bodo od 1. maja dalje vršili na vseh nivojih uradnih mednarodnih tekmovanjih pri naključno izbranih športnikih. Na tekmovanjih je športnik lahko izbran na podlagi naključnega izbora, končne uvrstitve ali ciljno, zaradi določenega razloga (na primer suma, da uporablja prepovedane snovi). Zunaj tekmovanj je športnik lahko testiran kadarkoli, kjerkoli in brez predhodnega obvestila. Doping kontrolo bo izvajala nacionalna antidoping agencija tiste države, kjer se odvija tekmovanje oziroma kjer živi izbrani športnik.

V Hanti-Mansijsku je bil pred pričetkom zimskih olimpijskih iger gluhih tudi kongres Mednarodnega komiteja za šport gluhih, 45. po vrsti od leta 1924. Delegati iz 55 držav so se zbrali v kongresni dvorani UGRA šahovske akademije, med njimi sta bila dva naša delegata, Sabina Hmelina in Anton Petrič. Začetek kongresa je zaznamovala žalostna novica, da je v jutranjih urah zaradi srčnih slabosti preminil argentinski delegat Fabian Roberto Dotto. Zaradi tega se je kongres pričel z enourno zamudo.

Vodstvo kongresa je bilo sestavljeno iz članov Izvršnega odbora Mednarodnega komiteja za šport gluhih in regionalnih predstavnikov: Valerija Rukledeva – predsednika Mednarodnega komiteja za šport gluhih, podpredsednika Kanga Chena, Davida Lanesmana – drugega podpredsednika, in članov Rebecce Adam in Marija Lušiča ter Bjørna Røina (Evropska športna zveza gluhih), Petra O. Kallaea (konfederacija afriškega športa gluhih, CADS – Afrika), Byuna Seungila (federacija azijskega in pacifiškega športa gluhih, APDSC – Azija s Pacifikom), Gigi Fiset (PANAMDES – Amerika). Kongresu je predsedoval Markku Jokinen, častni predsednik Svetovne zveze gluhih (WFD).

Osrednja tema kongresa je bila sprememba naziva organizacije in selitev sedeža organizacije na novo lokacijo. Zadeva ima že zgodovinsko ozadje, ko so na kongresu Mednarodnega komiteja za šport gluhih v Sundsvallu na Švedskem leta 2003 s statutarno večino potrdili nov naziv, ki bi ga ICSD (Mednarodni komite za šport gluhih) uporabljal po novem, in sicer International Deaflympics Committee (IDC).

Kongres ICSD v Hanti-Mansijsku

Vendar ta naziv iz pravno-proceduralnih razlogov na Mednarodnem olimpijskem komiteju ni bil sprejet, zato so leta 2007 na kongresu ICSD v Salt Lake Cityju v ZDA ponovili potrditev tega naziva. Tudi ta potrditev ni prinesla uspeha. Šele po vztrajnem poizvedovanju na sedežu Mednarodnega olimpijskega komiteja so ugotovili, da morajo določene pravne formalnosti uskladiti z načeli olimpizma ter določiti legalni sedež organizacije. Na zadnjih dveh kongresih pa so bili delegati že informirani, da Mednarodni komite za šport gluhih je dobil poslovne prostore v Laussanu v Švici, kjer je tudi sedež Mednarodnega olimpijskega komiteja, vendar jih zaradi zavrnitve registracije ne more uporabljati. Po daljši razpravi je sta bila sprejeta generalna sklepa, to sta, da se Mednarodni komite za šport gluhih (ICSD) preimenuje v International Deaflympics Committee (IDC) ter da se sedež organizacije ICSD-ja oziroma IDC-ja iz Washingtona preseli v Laussane.

Anton Petrič in Sabina Hmelina kot delegata na ICSD kongresu

V nadaljevanju kongresa so predstavniki organizacijskega odbora Deaflympics Samsun 2017 iz Turčije, kjer bodo potekale letne olimpijske igre gluhih, predstavili potek priprav na olimpijske igre v organizacijskem in tehničnem smislu. Samsun je mesto, ki leži na severu Turčije ob obali Črnega morja. Tam za te igre gradijo olimpijsko naselje za 11.700 oseb, ki ga bodo potem preuredili v univerzitetni kampus. Gradijo tudi nove športne objekte, ki bodo končani v letu 2016, ko bodo Turki organizirali odprte igre v različnih športnih panogah. Te igre jim bodo služile kot testiranje organizacije za olimpijske igre gluhih.

Proti koncu kongresa so delegati soglasno sprejeli dve športni organizaciji v redno članstvo ICSD, in sicer: DIFA – Mednarodna nogometna zveza gluhih in ICSC – Mednarodni šahovski komite gluhih.

Anton Petrič

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH
IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

CENTER **MOŽNOSTI**

tehnično informacijska pisarna za osebe z okvaro sluha

BREZPLAČNE INFORMACIJE.
PREIZKUS TEHNIČNIH PRIPOMOČKOV
IN BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ
S PODROČJA ZDRAVSTVENEGA
IN INVALIDSKO POKOJNINSKEGA
ZAVAROVANJA.

vsak delovni dan od 9 - 14 ure

na voljo na

01 505 80 46

ali

naglusni@zveza-gns.si

MEDNARODNI TENIŠKI TURNIR GLUHIH Portorož, 28. do 30. maj 2015

Športna zveza gluhih Slovenije bo v sodelovanju z družbo Športni turizem Portorož drugič gostila mednarodni teniški turnir gluhih, ki bo potekal med 28. in 30. majem v Portorožu.

Na igriščih športno-rekreacijskega centra Marina Portorož se bodo pomerili najboljši gluhi teniški igralci na svetu. Med prvimi prijavljenimi sta Mikael Laurent iz Francije, trenutni najboljši tenisač na svetovni lestvici, in Robert Gravogl, Avstrijec, ki je na Olimpijskih igrah gluhih v Sofiji osvojil bronasto medaljo v dvojicah. Najavil se je tudi Ekvadorec Andres Vazquez, ki je eden izmed najboljših južno-ameriških gluhih tenisačev. Lista prijavljenih je že vedno odprta. Pričakujemo tudi zlatega olimpijca iz Sofije, Gaborja Matheja iz Madžarske.

Nikakor pa ne smemo prezreti najboljšega slovenskega gluhega teniškega igralca, aktualnega mladinskega prvaka Marina Keglja, ki je v svoji karieri osvojil že 26 mednarodnih teniških turnirjev. Vse tekme si boste lahko ogledali brezplačno.

Turnir bo odigran po pravilih Mednarodne teniške zveze – ITF. Sistem odigranih dvobojev bo odvisen od končnega števila prijavljenih tekmovalcev.

Mednarodni teniški turnir gluhih bo prvi turnir, pri katerem se bodo dosežki točkovali za svetovno lestvico gluhih tenisačev – tam so do sedaj točkovali le dosežke z uradnih teniških tekmovanj, kot so celinska in svetovna prvenstva gluhih ter olimpijske igre gluhih.

V času turnirja bosta prisotna predstavnika Evropske organizacije gluhih za šport (EDSO) Niall Fearon, član Izvršnega odbora EDSO, in Tobias Burz, tehnični direktor za tenis. Oba si bosta ogledala prizorišče evropskega prvenstva gluhih, ki bo na isti lokaciji junija leta 2016. Sprejel ju bo piranski župan Peter Bossman.

Generalni medijski pokrovitelj turnirja je Spletna TV (www.gluhi.si). Finalne tekme si boste lahko ogledali v neposrednem prenosu prek Spletne TV, medtem ko bodo za tekmovanja v kvalifikacijah predstavljene videoreportaže.

Spletna TV je globalni medij, ki informira in izobražuje s sliko, tekstom, znakovnim jezikom ter z zvokom.

Spletno informiranje je celovito, ažurno, relevantno ter časovno in prostorsko neomejeno.

Vabimo vas k ogledu naših prispevkov, ki so s klikom dostopni na spletni strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

www.zveza-gns.si

Državno prvenstvo v odbojki za moške in ženske ekipe 2015

V organizaciji Društva gluhih in naglušnih Koper, 28. 3. 2015 na Osnovni šoli Koper

Zbrali smo se ob 8.30 v športni telovadnici OŠ Koper, nato pa je sledila otvoritev prvenstva. Na otvoritvi sta z govori sodelovala vodja športne sekcije Društva gluhih in naglušnih Koper Aleksandra Prelaz in tehnični delegat Športne zveze gluhih Slovenije Robert Žlajpah. Državnega prvenstva se je udeležilo 8 moških in 5 ženskih ekip. Tekmovanje je potekalo v dobrem razpoloženju.

Aleksandra Prelaz

Dobitniki medalj

Moški:

1. mesto:	Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor
2. mesto:	Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana
3. mesto:	Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske

Ženske:

1. mesto:	Mestno društvo gluhih Ljubljana
2. mesto:	Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor
3. mesto:	Društvo gluhih in naglušnih Celje

Dobitnice medalj

Marino Kegl dosegel največji uspeh kariere na članskem turnirju slišočih v Sloveniji

V Krškem je od 18. do 20. aprila 2015 potekal članski turnir v tenisu. Gluhi teniški igralec Marino Kegl (Železničarski teniški klub Maribor) je z uvrstitvijo v polfinale dosegel svoj največji uspeh v članski kategoriji slišočih teniških igralcev.

V prvem kolu je bil prost, v drugem je premagal Gregorja Breskvarja (TA BRESKVAR) s 5 : 7, 6 : 1, 6 : 0 , v četrtfinalu je bil s 6 : 4, 6 : 3 boljši od Tina Kovačiča (ŽTK Maribor), v polfinalu pa je po dobri igri izgubil proti Gregi Bohu (MAX Ljubljana) s 3 : 6, 3 : 6.

Iskreno mu čestitamo in se veselimo, da bo maja v vrhunski formi nastopil na turnirju v Portorožu, ki bo kot priprava na Svetovno prvenstvo gluhih v tenisu.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

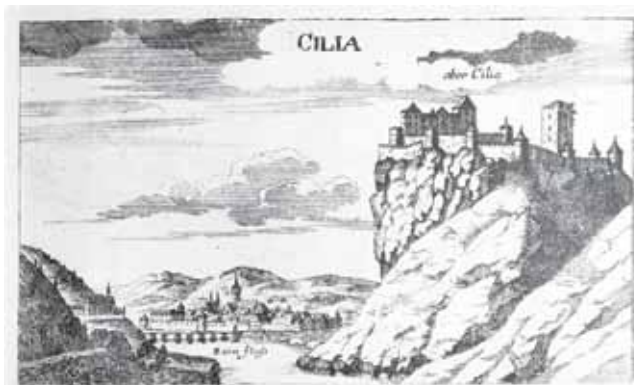

Marino Kegl

Slovenska mesta: Celje

Celje je mesto in sedež istoimenske mestne občine v Republiki Sloveniji, ki leži ob sotočju rek Savinje in Voglajne v Spodnji Savinjski dolini. Največja znamenitost je Stari grad Celje, ki se prvič omenja leta 1322 in je bil sedež celjskih grofov.

Ostanki materialne kulture pričajo o bogatih in burnih zgodovinskih stoletjih. Sprva Keleia, naselbina Keltov, v kateri so kovali noriški denar, se je v času cesarja Klavdija razvila v najpomembnejši rimski trg in kot Celeia veljala za pomembno gospodarsko in vojaško središče.

Celje leta 1681

S poknežitvijo mogočnih celjskih grofov (1436), ki so se ob pomoči nemškega cesarja Sigismunda Luksemburškega s Habsburžani vedno bolj srdito spopadali za politični primat v srednji Evropi, je Celje postalo knežja prestolnica.

Celjski grofje predstavljajo najbolj znano in najpomembnejšo plemiško in vladarsko rodbino, ki je imela svojo matično posest na območju današnje Slovenije. Potomci celjskih grofov živijo še danes.

Družina je bila prvič omenjena okoli leta 1125, ko so se po Savinjski dolini imenovali gospodje iz Sa-

Celje leta 1750

unije, od leta 1173 pa po Gradu Žovnek — žovneški gospodje. Zadnji žovneški gospod in prvi celjski grof je bil Friderik I., ki je umrl leta 1360. Konec celjskih grofov pa se je zgodil leta 1456, ko so v Beogradu ogrski tekmeci usmrtili grofa Ulrika II. in je krik »Danes grofje celjski in nikdar več« prekinil vladavino in mesto je prešlo pod Habsburžane.

Celje leta 1903

Celje je kljubovalo nesrečam in sovražnikom (poplavam, Turkom), a se še naprej razvijalo in utrjevalo svoj položaj enega najpomembnejših mest Spodnje Štajerske s cvetočo trgovino in obrtjo. Železniški tiri so leta 1846 prinesli tudi industrializacijo, ki je zaznamovala konec starih časov in prehod v novo razburljivo stoletje, v katerem je Celje mesto z živahnim kulturnim in turističnim utripom, razvitim družabnim življenjem, trgovsko-obrtnim in sejamskim središčem ter privlačno okolico.

Prva naselbina se je pojavila v času halštatske kulture. Za časa Keltov in starogrških zgodovinarjev je bil kraj znan kot Keleja (Keleia), kar v starem keltskem jeziku pomeni zaklonišče ali zavetišče. V 1. stoletju pred našim štetjem se je razvilo močno keltsko naselje, kjer so kovali noriški denar. Leta 15 pred našim štetjem so naselbino osvojili Rimljani in jo poimenovali Celeia. Mestne pravice je pod imenom municipium Claudia Celeia dobilo leta 45, med vladavino rimskega cesarja Klavdija.

Ohranjeni napisi navajajo, da je bila antična Celeia bogato in gosto naseljeno mesto, zavarovano z obzidjem in stolpi, z večnadstropnimi palačami, širokimi trgi in ulicami. Klicali so jo »mala« ali »druga Troja«. Rimska cesta skozi Celeio je vodila iz Ogleja v Panonijo.

Celeia je kmalu postala ena od najbolj cvetočih rimskih kolonij. V mestu je bilo tedaj več večjih stavb, od katerih je v celotnem rimskem imperiju slovel Marsov tempelj. Celeio je Konstantin I. Veliki okoli leta 320 pripojil Ogleju.

Na pohodu proti Italiji so mesto med letoma 451 in 452 opustošili Huni. Tedanji škof se je zadnjič omenjal leta 579. V času velikih selitev v 5. in 6. stoletju je bilo mesto porušeno. V zgodnjem srednjem veku so ga obnovili. V srednjem veku se mesto prvič omenja pod imenom Cylie, kot sedež mejnega grofa. O nastanku naselja na mestu antične Celeie v srednjem veku obstaja zelo malo ohranjenih virov. Mesto je verjetno dobilo status mestnega trga v prvi polovici 14. stoletja, po listinah leta 1323.

Mestne pravice je Celje dobilo 11. aprila 1451 z ukazom celjskega grofa Friderika II. Po izumrtju celjskih grofov so mesto prevzeli Habsburžani. Začelo se je hitro razvijati v obrtniško in trgovsko središče. Leta 1473 so zgradili mestno obzidje in trdnjavski jarek. Z obzidjem se je ubranilo pred Turki, ob velikem slovenskem kmečkem uporuh leta 1515 pa pred kmeti, ki so zavzeli Stari grad. V letu 1798 je mesto zajel velik požar. Zgorela je večina poslopij. Prva gimnazija v Celju je bila ustanovljena leta 1808 in spada med najstarejše v Sloveniji. Leta 1867 je po porazu Avstrije v avstrijsko-pruski vojni mesto postalo del Avstro-Ogrske.

Celje so 11. aprila 1941 zasedle enote nemške vojske. Na celjskih ulicah jih je pričakalo precej ljudi – v prvih vrstah nekateri celjski Nemci in nemškutarji, ki so pozdravljali prihod »osvoboditeljev«, še veliko več pa je bilo radovednežev, ki so hoteli na lastne oči videti prihod moderno opremljene armade.

Že v prvih mesecih po okupaciji se je v Celju vzpostavila mreža organiziranega odporiškega gibanja. Šestega julija 1941 je bil ustanovljen Mestni odbor Osvobodilne fronte za Celje, ki je začel ustanavljati skupine in odbore v mestu ter celo v organih okupatorjeve uprave. 20. julija 1941

Okupacija Celja, vir: Kamra

je nastala tudi prva partizanska enota na Celjskem – Celjska četa, ki pa je bila po nekaj manjših, bolj ali manj uspešnih akcijah že čez dober mesec uničena. Prav tako je precejšnje žrtve utrpelo tudi odporiško gibanje v mestu, a se je njegovemu jedru vendarle uspelo obdržati še nekaj časa. Zaradi močnega, povsod prisotnega strahu pred nemškim nasiljem se odporiška mreža v mestu ni mogla več obnoviti, pač pa se je osvobodilno gibanje preselilo v celjska predmestja. Spomladi 1945 se je začela ponovno oživljati tudi organizacija v mestu. V zadnjih tednih pred osvoboditvijo je bila že dobro strukturirana in razširjena.

Sramotilni sprevod ujetih partizanov po uicah

V zadnjih dneh vojne je v mestu in okolici vladala huda zmeda. Okupacijski aparat je razpadal, skozi Celje pa se je – s ciljem, da se predajo zavezniškim enotam v Avstriji – umikalo in prebijalo ogromno, skoraj nepregledno število nemškega vojaštva, različnih jugoslovanskih izdajalcev in civilistov. Pogajanja in pregovori o predaji in razorožitvi so potekali še ves 9. maj. 10. maja 1945 je bila končno vzpostavljena vojna komanda mesta. Po dobrih štirih letih brutalne nemške okupacije je bilo mesto ob Savinji ponovno v slovenskih rokah.

Prebivalstvo je v Celju naraščalo počasi. V štiristo letih se je komaj podvojilo. V prvi polovici 19. stoletja je bilo Celje med južnoštajerskimi mesti po nataliteti na tretjem mestu; Maribor je imel 1834, Ptuj pa 1630 prebivalcev. Največ je bilo Slovencev.

Mariborska cesta v Celju leta 1957

Vodomet ob vhodu v mesto

Nekaj je bilo nemških naseljencev iz Avstrije in deloma iz Nemčije. Po letu 1600 se je naselilo več Italijanov. Naselili so se tudi ljudje iz sudetskih dežel (Čehi, Nemci). V letu 2014 je imela Mestna občina Celje 48.868 prebivalcev, samo mesto Celje 37.628 prebivalcev, z okolico pa ima Celje 71.144 prebivalcev.

Metalurgija je bila večino 20. stoletja najpomembnejša gospodarska panoga, po osamosvojitvi Slovenije pa so se bila podjetja prisiljena preusmeriti. Največje podjetje, Cinkarna Celje, je bilo ustanovljeno leta 1873 kot tovarna cinka, kasneje pa je postalo najpomembnejše kemičnopredelovalno podjetje v Sloveniji, specializirano za proizvodnjo titanovega dioksida, ter eden glavnih onesnaževalcev v mestu. Sanacija najbolj onesnažene bližnje oko-

lice tovarne poteka šele zadnjih nekaj let. Tovarna EMO je bila prepoznana v širšem jugoslovanskem prostoru kot proizvajalec emajlirane posode, danes je ločena na več manjših družb, glavna dejavnost pa je proizvodnja orodij za avtomobilsko industrijo. Med večjimi industrijskimi podjetji sta še proizvajalec pisarniške opreme Aero Celje in Zlatarna Celje. Nekdaj močna tekstilna industrija je praktično v celoti propadla.

V novejšem času v gospodarstvu prevladujejo storitve in trgovina. Trgovinska in poslovna dejavnost je skoncentrirana severno od središča ob Mariborski cesti ter na vzhodu, kjer so bili nekoč obrati Cinkarne. Ob Mariborski cesti stoji tudi celjsko sejmišče, znano predvsem po vsakoletnem Mednarodnem obrtnem sejmu, ki je največji poslovni sejem v tem delu Evrope.

Cinkarna Celje

V mestu je tudi veliko kulturnih znamenitosti, ena takšnih je Pokrajinski muzej Celje, ki predstavlja etnološko zbirko bolj celjske okolice kot mesta samega, osnovne panoge poljedelstva, živinoreje, lesarstva, sadjarstva in vinogradništva ter hmeljarstva. Muzej hrani bogato zbirko težkih in drobnih orodij za obdelavo zemlje in druga spremljajoča dela, večino orodij so izdelali domači mojstri. Prikazana so tudi orodja domače obrti za predilstvo, tkalstvo, barvarstvo, lončarstvo, čebelarstvo, plestarstvo. Dodana je tudi zanimiva zbirka svetovne popotnice in pisateljice ter pesnice Alme Maksimiljane Karlin.

Pokrajinski muzej

V mestu je prav tako Muzej novejšje zgodovine Celje, katerega velik del je namenjen obsežnim etnološkim zbirkam in številnim obrtem v mestu Celju in okolici. Obrti so prikazane v obliki ulice, kot je dejansko v Celju obstajala, in po njej obiskovalci hodijo. Manjka pa tisti del Celja, ki je največji in najmočnejši – industrija, ta je na ogled v podrti Cinkarni – »Šmelc«. Na tem prostoru so leta 2005 postavili temelje za nov tehnološki polis (Tehnopolis Celje) z mednarodno univerzo, ki tam stoji od leta 2013.

Mesto Celje je tudi sedež Društva gluhih in naglušnih Celje. Društvo je bilo v Celju ustanovljeno 28. oktobra 1948, pokrivalo pa je celjsko, velenjsko in posavsko regijo. Ob ustanovitvi ni imelo društvenih prostorov, zato so se člani najpogosteje sestajali v stanovanjih posameznikov. Šele leta 1952 je dobilo svoj prvi poslovni prostor, njegova lokacija pa se je večkrat zamenjala, saj so prostor vedno znova preraščale potrebe in želje njihovih članov.

Načrtno reševanje prostorske problematike se je začelo leta 1986, ko je društvo od Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije dobilo starejšo eno-

Člani društva DGN Celje s spominsko tablo prostovolcev

stanovanjsko hišo. Pod vodstvom tedanjega sekretarja Adema Jahjefendića in predsednika Mirana Kolarja so pridobili gradbeno dokumentacijo in izpeljali akcijo zbiranja finančnih sredstev. Na pomoč so jim priskočila nekatera podjetja ter Novi tednik in Radio Celje z akcijo Pomagajmo.

S prostovoljnim delom so pomagali tudi člani društva, ki se še danes radi pohvalijo, da so prostori rezultat njihovega dela. Uradna otvoritev je bila 26. septembra 1992. Od takrat je sedež društva na Lešničarjevi ulici 5 v Celju. Danes pokrivamo dvajset občin širše celjske, savinjske in kozjanske regije.

Društvo gluhih in naglušnih Celje je edino društvo v Sloveniji, ki je leta 1991, po zaključku prvega pilotskega projekta javnih del v državi, ustanovilo invalidsko podjetje Zaupanje, ki še danes zaposluje osebe z okvaro sluha. Izvaja zaključna dela v gradbeništvu, kot so slikopleskarstvo, fasaderstvo, keramičarstvo in parketarstvo. Ustanovljeno je bilo z namenom zagotavljanja zaposlitve in socialne varnosti gluhim in naglušnim osebam.

Povzel: Adem Jahjefendić

Viri: <http://wikipedia.org>, www.celje.si, www.grad-celje.com, arhiv ZDGNS

Celje z okolico

Utrinki iz 18. zimskih olimpijskih igrah gluhih v Hanti-Mansijsku, Rusija 2015

